2. Programi i studimeve – Studime të Doktoratës Shëndet Publik

2.1.Të dhënat themelore për programin e studimit

Emri i programit të studimit	**Shëndet Publik**
KKK Niveli (me shkurtesat BA, MA, PhD, program doktorate, kurs universitar, certifikatë apo diplomë profesionale)	**PhD**
Grada akademike dhe emërtimi i diplomës në formë të plotë dhe të shkurtuar	**Doktor i Shkencave mjekësore, Programi shëndet publik - PhD**
Grada akademike sipas *Erasmus Subject Area Codes (ESAC)*	**Doktor i i Shkencave mjekësore, në Shkencat e shëndetit publik - PhD - 12.0**
Profili i programit akademik	**Drejtimet e Mjekësisë**
Grupi qëju dedikohet programi	**Studentëve të diplomuar të Mjekësisë (Mjekësi e përgjithshme, Stomatologji dhe Farmaci);**
Kohëzgjatja minimale e studimit	**3 vite (6 semestra)**
Forma e studimit (e rregullt, pa shkëputje nga puna, studim në distancë etj.)	**E rregullt**
Numri i ECTS kredive (total dhe për vit)	**180/60 ECT**
Modulet /Lendet (titujt)	Biostatistika me informatikë mjekësore Metodologjia e hulumtimeve shkencore Etika në hulumtimet mjekësore Vlerësimi i riskut mjedisor Principet dhe metodat e Epidemiologjisë Principet e kujdesit shëndetësor dhe dhe menaxhmenti Kariesologjia Epidemiologjia dhe kontrolli i sëmundjeve ngjitëse Epidemiologjia dhe kontrolli i sëmundjeve jongjitëse Principet dhe praktikat e diagnostikimit të sëmundjeve ngjitëse Paraqitja dhe riparaqitja e infeksioneve Mbikqyrja dhe raportimi i sëmundjevekronike dheinfektive Epidemiologjia e semundjeve orale Menaxhimi i situatave emergjente Kontrolli i infeksionit Legjislacioni ndërkombëtar mjedisor Siguria e ushqimit Nutricioni dhe shëndeti publik

	Politika e shendetit oral dhe mplakja Strategjitë shëndetësore dhe sistemet shëndetësore Politikat publike dhe administrimi i sherbimit te shendetit oral Edukimi shëndetësor dhe shkencat e sjelljes Sëmundjet profesionale&parandalimi i lëndimeve Hulumtimi ne komunitet i shendetit publik stomatologjik Promovimi i shendetit oral dhe stomatologjia preventive **Teza e PhD**
Numri i vendeve të studimit	**10**
Udhëheqës i drejtimit të studimit	**Prof. Dr. Tahire Maloku-Gjergji**
Personeli i përhershëm shkencor/artistik (Numri sipas kategorive të personelit)	**Prof. Dr. – 4** **Prof. Assoc – 7** **Prof. Ass. –6** **Dr.sc. ass- 3** **Asistentë - 10**
Taksat e studimit	**1000 €/Semester**

2.2. Arsyeshmëria e programit për tregun e punës me orientim profesional

Shkenca dhe praktika e shëndetit publik luan rol kyç në promovimin e shëndetit të popullatësdhe reformës së sistemit shëndetësor, sidomos sa i përket monitorimit të statusit shëndetësor dhe hulumtimit të determinantave të tij, vendosjes së një sistemi të drejtë dhe efikas për financimin e kujdesit shëndetësor, si dhe qasjes së barabartë në shërbimet shëndetësore. Zhvillimi i shëndetit publik kërkon hulumtime që do të kenë qasje multidisiplinare dhe aplikim të zgjidhjeve të reja të kujdesit shëndetësor të bazuar në evidencë, të cekur qartë në Strategjinë sektoriale të shëndetësisë së Kosovës 2014-2020.

Sipas Programit Kombëtar të shkencës në Kosovë, një prej grupeve prioritare në fushën e hulumtimit shkencor në mjekësi vazhdon të mbetet zhvillimi i veprimtarisë kërkimore-shkencore në shëndetin publik, me theks te veçantë në këto drejtime si parandalimi dhe kontrolli i sëmundjeve infektive, shëndeti mendor, shëndeti i nënës dhe i fëmijës dhe varshmëria nga substancat e ndryshme.

Fusha e shëndetit publik është e rregulluar nga një numër i madh ligjesh e aktesh nënligjore. Në Kosovë, ekziston edhe një ligj i veçantë për shëndetësinë publike.

Sfidat e shëndetësisë publike, me të cilat ballafaqohet Republika e Kosovës, mund të shqyrtohen nëpërmjet analizës së:

- Situatës epidemiologjike të çrregullimeve shëndetësore,
- Statusit shëndetësor të grupeve të ndryshme të popullatës,
- Ambientit të jetesës dhe të punës,
- Aspekteve organizative dhe strukturore të shëndetësisë publike.

Zhvillimi i institucioneve për edukim dhe hulumtim në shëndetesi publike është në trend të zhvillimit global me theks të veçantë kah programet edukative të specializuara në fusha të ndryshme, vazhdimi i ofrimit tëprogrameve ekzistuese dhe të reja, zhvillimi i “fushave ndërdisiplinare”, rritja e rëndësisë së edukimit të vazhdueshëm profesional dhe edukimit nga distanca.

Ofrimi i formave të ndryshme të avancimit dhe edukimit, me qasje multisektoriale, në Shkollën e Shëndetit Publik në Kosovë, që vepron përmes Katedrave të lëmive të shëndetësisë publike, mundëson trajnim të qëndrueshëm nga fusha e shëndetit publik në shumë segmente me qasje multisektoriale dhe dimension ndërkombëtar.

Përkundër kapaciteteve lokale të kufizuara, Kosova ka mundësi të ndërtoj dhe funksionalizoj ekipe të punës në hulumtime në fushën e shëndetësisë publike. Kështu, ky projekt do të ndihmoj përgatitjen e ekspertëve me kualifikim të lartë si një bërthamë e mirë për të fuqizuar kapacitetet hulumtuese, si dhe të realizohet ndërkombëtarizimi dhe mobiliteti gjatë ciklit studimor të PhD, duke adresuar nevojat për krijimin e ekspertëve nga fusha shkencore e Shëndetit Publik.

Si i tillë, programi i zbatuar me gjeneratën e parë, i vlerësuar në mënyrë kritike, gjatë mësimdhënies, mësimnxënies dhe konsultimeve me mësimdhënës vendor dhe ndërkombëtarë si dhe studentë të studimeve të doktoratës, ka ndihmuar që ky program sot të pasurohet duke ju mundësuar kandidatëve që të thellohen në punën e tyre hulumtuese-shkencore, por që njëkohësisht nga kjo punë të përfitojnë shkathtësi profesionale dhe kualifikime përkatëse për profesionet e tyre të ardhshme për të mirën e shoqërisë në përgjithësi.

2.3. Krahasueshmëria ndërkombëtare e programit

Ky program studimor është i përcaktuar për të dhënë kontribut në realizimin e qëllimeve të UP-së, duke i mundësuar Republikës së Kosovës të afrohet fushave evropiane të hulumtimeve dhe fushave evropiane të shkollimit të lartë.

Programi i doktoratës 'Shëndeti Publik'' përfshin në vete disa nga principet bazike të cilat e karakterizojnë: qasja ndërdisiplinorenën paradigmën "shëndetësi publike e re", dhe bashkëpunimi i ndërsjellët në mes të ekspertëve të programit si bazë plotësuese për zhvillimin e fushave të caktuara shkencore-hulumtuese nga shëndeti publik (Biostatistika,Epidemiologjia e sëmundjeve kronike, Ekologjia shëndetësore, Epidemiologjia e sëmundjeve ngjitëse, Menaxhimi I politikave shëndetësore).

Ky program ka për qëllim të vazhdoj bashkëpunimin akademik me partnerët ndërkombëtar dhe me institucione të shëndetit publik në mbarë vendin. Në nivelin e Republikës së Kosovës, programi I studimeve të doktoratës do të mundësojë vazhdimin e bashkëpunimit si dhe konsultimet e afërta dhe pjesëmarrjen aktive të studentëve, partnerëve publik dhe privat, duke siguruar kështu konsistencë dhe kualitet në bashkëpunimin e të gjithë partnerëve të programit. Për më shumë, çështjet si janë kualiteti, ndërkombëtarizimi, mobiliteti, promovimi i punës shkencore, zhvillimi dhe ndërtimi i një shoqërie me dije dhe njohuri janë në fokus të këtij programi.

Në nivel ndërkombëtar, bashkëpunimi me organizata dhe shoqata ndërkombëtare (WB, WHO, UNAIDS, UNICEF, ASPHER, EUPHA, FPH-SEE etj.), me rrjetin rajonal të shkollave të shëndetit publik, i cili është krijuar në kuadrën e Paktit për Stabilitet në Evropën Jug-Lindore, si edhe shoqata e shkollave të shëndetit publik në rajonin Evropian dhe anëtarët e saj (Shkolla e Shëndetit në Bielefeld-Gjermani; Mastricht-Holandë, Bordeaux-France, Shkolla e Londrës për Higjenë dhe Mjekësi Tropike; Shkolla e Shëndetit Publik "Andrija Shtampar" në Zagreb, Shkup, Tiranë, etj.), Dartmouth Medical School ne SHBA, University Illinois of Chicago, SHBA, kanë shërbyer si modele inspiruese për hartimin dhe përditësimin e këtij programi të doktoratës.

Kriteret për ECTS, strukturën e moduleve, përmbajtjen e tyre, raportin në mes pjesës praktike dhe asaj teorike dhe detyrave të vetëmësimit të studentëve janë adaptuar sipas kërkesave dhe kushteve të Kosovës.

Fushat kryesore të bashkëpunimit janë edukimi, përgatitja e tezave, aktivitete shkencore dhe studimore, shërbime konsultative, programe dhe aktivitete në promovimin shëndetësor, shkolla verore. Në këtë drejtim disa nga projektet që vlenë të përmenden janë të prezantuara në fund të dokumentit, shtojca nr.1.

https://www.meduniwien.ac.at/homepage/content/studium-lehre/studienangebot/n790/

https://www.meduniwien.ac.at/homepage/content/studium-lehre/studienangebot/n790/thematic-programs/

2.4. Grupi target që i dedikohet programi

Ky program i studimit i dedikohet grupit target: studentëve të diplomuar të Fakultetit të Mjekësisë që kanë arritur së paku 300 ECTS gjatë studimeve.

Sipas ETCS sistemit një vit shkollor vlerësohet me 60 kredi.

Numri i përgjithshëm i kredive për përfundimin e obligimeve mësimore = 180 ECTS.

2.5. Orientimi i programit të studimit sipas parimeve udhëheqëse të institucionit

Kurrikulumi i Shëndetësisë Publike ofron mundësinë që studentët e programit të Doktoratës të zgjedhin një fushë të hulumtimit, ku hyjnë epidemiologjia, ekologjia humane, mikrobiologjia, mjekësia sociale, politikat publike dhe administrimi i shërbimit të kujdesit shëndetësor. Ky program ka për qëllim që të aftësojë profesionistët e përkushtuar me njohuri të zgjeruara për problemet shëndetësore nga aspekti i shëndetësisë publike.

Për kompletimin e programit çdo student duhet të kryejë modulet kryesore dhe ato zgjedhore.Në kuadër këtij programi doktoral të studimit është dhënë lista e moduleve/lëndëve zgjedhore,të cilat në vete përmbajnë edhe emërtimin e modulit/lëndës dhe bartësit të tij, emri i ligjëruesit dhe bashk-ligjëruesve, numri i orëve, forma e kursit, përshkrimi i medotave të parapara për zhvillimin e mësimit, literatura e nevojshme për të studiuar, përshkrimi se si do të kryhet vlerësimi dhe monitorimi gjatë studimeve të doktoratës, si dhe e projekteve shkencore në të cilat institucioni propozon të zhvillohen studimet e doktoratës të cilat janë zhvilluar në pesë vitet e kaluara dhe që kanë qenë relevante për fushat hulumtuese.

Pas përfundimit të moduleve kryesore, studentët do të vendosin për një fushë të studimit të cekur më lartë. Gjatë punës me udhëheqësit e tyre shkencorë, studentët do të zgjedhin modulet e duhura me qëllim të ndërtimit të ekspertizës në fushën e caktuar duke zgjedhur tezën apo fushëveprimin e duhur sipas zgjedhjes së tyre.

Shëndeti publik përfshin disiplinat që shfrytëzojnë punën në departamente, laboratore, hulumtimet në terren, shkencat sociale, fushën e politikave publike dhe analizën statistikore.Thelbi i këtij programi qëndron në zotërimin e metodave kërkimore në disiplinat speciale të zgjedhur nga kandidati.

Studimet e doktoratës zgjasin tre vjet (gjashtë semestra).Ato organizohen sipas planit dhe programit mësimor.Mësimi zhvillohet në mënyrë të organizuar bazuar në planin dhe programin e studimeve.

Studimet janë të harmonizuara me sistemin e transferit Europian të pikëve (European Credit Transfer System – ECTS), për të mundësuar lëvizshmërinë e studentëve ndrëmjet fakulteteve të shteteve të tjera Evropiane.

Mësimi organizohet në Module që kanë vlerën e përcaktuar të kredive, në formë të ligjeratave, të seminareve dhe të ushtrimeve.

Studentët janë të obliguar të participojnë në të gjitha format mësimore (më së paku në 80% të procesit mësimor), për çka mbahet evidencë e posaçme.

Propozimi i këtij programi ka për qëllim zhvillimin dhe zbatimin e programit të PhD nga Shëndeti Publik, dhe për më shumë edhe modernizimin e strukturës dhe procesit të përgjithshëm të studimeve të doktoratës/PhD në UP. Fushat operative në të cilat ky program i PhD-së do të vepron, është në përputhshmëri perfekte me prioritetet e vëna gjatë zhvillimit të Fakultetit të Mjekësisë, atyre të MASHT-it.

Principet që e karakterizojnë këtë program janë: solidariteti akademik i bazuar në bashkëpunim dhe kooperim, qëndrueshmëria dhe pronësia lokale, ndërtimi i kapaciteteve institucionale si dhe kualiteti dhe vlefshmëria e gjithë projektit.

2.6. Qëllimi dhe profili i programit të studimeve (përshkrimi i programit)

Qëllimi i programit të Studimeve të Doktoratës në fushën e Shëndetësisë Publike është që të ofroj mundësinë e kërkimeve shkencore për grupe të caktuara të hulumtuesve të zgjedhur.

Programi i PhD "Shëndet Publik" "synon të përgatis studentët me shkathtësitë relevante për qasje në konceptet e ndryshme varësisht nga disciplinat dhe shfrytëzimin e metodologjisë përkatëse për zgjidhjen e problemeve nga fusha e Shëndetësisë Publike.

Kandidatët duhet të dëshmojnë me aktivitetet e tyre se zotërojnë metodat hulumtuese për të ndërmarrë hulumtime të pavarura dhe se arritja e gradës shkencore të doktoratës nuk kufizohet vetëm në kompletimin me sukses të hulumtimit.

2.7. Rezultatet e pritura të mësimit (kompetencat dhe kualifikimet, njohuritë dhe shkathësitë)

Kandidatët e doktoratës të cilët planifikojnë të ndjekin dhe përfundojnë këtë program PhD studimi, duhet të zhvillojnë kompetencë për punë të pavarur shkencore sikur edhe të trajnohen dhe të përkrahin punën shkencore në përputhje të plotë me principet dhe standardet e njohura ndërkombëtare për praktikën e mirë shkencore dhe etikën në shkencë dhe hulumtim.

Pas përfundimit të studimeve të doktoratës, kandidatët duhet të aftësohen që:

- Të realizojnë punë të pavarur shkencore në fushat e Shëndetit publik
- Të kenë aftësi për të planifikuar, zbatuar dhe adaptuar projektet shkencore me komponentë hulumtuese
- Të udhëheqin analiza kritike të literaturës shkencore nga fusha e shëndetësisë publike dhe aplikojnë dizajne të përshtatshme për hulumtim, grumbullim dhe interpretim të të dhënave, identifikim të faktorëve të rrezikut dhe intervenimeve shëndetësore drejtuar individit dhe popullatës
- Të kenë aftësi për aplikuar hulumtimet shkencore përmes simbiozës së punës praktike dhe asaj hulumtuese, analizat e vendimeve klinike për diagnostikimin, mjekimin, parandalimin dhe prognozën e sëmundjeve dhe gjendjeve shëndetësore dhe aftësohet për udhëheqje të politikave shëndetësore dhe menaxhment shëndetësor
- Të aftësohen në qasjen e bazuar në kërkime shkencore për monitorimin e shëndetit dhe determinantave të shëndetit, promovimin, parandalimin dhe menaxhimin e sëmundjeve dhe gjendjeve shëndetësore
- Të aplikojnë analizat e vendimeve klinike për diagnostikimin, mjekimin, parandalimin dhe prognozën e sëmundjeve dhe gjendjeve shëndetësore;
- Të hulumtojnë në lëminë e epidemiologjisë mjedisore, toksikologjisë, vlerësimin e riskut, ekspozimit, biomarkerët
- Të kenë aftësi për të komunikuar në mënyrë profesionale me komunitetin shkencor dhe shoqëror në përgjithësi për të sqaruar pyetjet bazike shkencore
- Të gjenerojnë rezultate origjinale shkencore duke i publikuar ato në revista të njohura shkencore.

Me përfundimin e studimeve të doktoratës dhe me mbrojtjen e punimit të doktoratës, kandidati fiton titullin e doktorit të shkencave mjekësore (shkurtesa Dr.sc.).

2.8. Raporti në mes të pjesës teorike dhe pjesës praktike të programit të studimit

Semestri	**L**	**S**	**U**	**VM**	**Total orë**	**ECTS**
Semestri I –rë	75	90	110	485	750	30 ECTS
Semestri II-të	-	80	90	580	750	30 ECTS
Semestri III-të	-	30	30	690	750	30 ECTS
Semestri IV-të	-	30	30	690	750	30 ECTS
Semestri V-të	-	30	30	690	750	30 ECTS
Semestri V-të	-	30	30	690	750	30 ECTS
Total					**4500**	**180 ECTS**

L- ligjërata

S- seminar

U- ushtrime

VM- vetmësim

2.9. Llogaritja e ECTS-ve

Kreditë të cilat shprehin kualitetin e punës të secilës njësi të kursit, në raport me punën e përgjithshme, dhe të cilat janë të nevojshme për të plotësuar një vit studimi shprehen me sistemin e ECTS-ve të cilat shfrytëzohen për tu grumbulluar kreditë e studimit në bazë të transparencës dhe krahasueshmërisë kualitative.

Në kuadër të sistemit të ECTS-ve, kualiteti i punës brenda një viti të studimit duhet të korrespondoj me 60 ECTS kredi, derisa një semestër i studimit korrespondon me 30 ECTS kredi.

2.10. Puna praktike dhe rotacion në departamentet dhe njësitë laboratorike

Për të përmbushur objektivat e punës praktike dhe rotacionit të këtij programi të PhD, krahas mësimit, hulumtimit dhe zbulimit të risive, studentët do të shfrytëzojnë punën e departamenteve dhe laboratoreve të IKSHPK-së, hulumtimet në terren, shkencat sociale, politikat publike dhe analizat statistikore.

Gjatë semestrit të 1^{rë} dhe të 2^{të}, është planifikuar që secili student i doktorates të kaloj më s'paku gjashtë javë në rotacion në katër departamentet dhe tri njësitë laboratorike të IKSHPK dhe të Fakultetit të Mjekësisë.Ky rotacion duhet të përfundoj me shkrimin e një raporti dhe përshkrimin e ideve konkrete hulumtuese për shfrytëzimin e departamentit/laboratorit përkatës.

Qëllimi i këtij rotacioni është që tu mundësoj studentëve që të mësojnë në lidhje me hulumtimet e tyre të planifikuara, të zotërojnë teknika dhe shkathtësi të punës hulumtuese-shkencore dhe të krijojnë bazën dhe idenë për zgjedhjen e profesorit kryesor I cili mund edhe të jetë mentor për tezën e doktorantit në të ardhmen.Konsiderohet e domosdoshme që pas mbarimit të rotacionit të bëhet një përshkrimi i përgjithësuar dhe të pregaditet si prezentim oral për një kohë 10-15 minuta. Studenti i cili nuk ka plotësuar dhe nuk ka prezentuar sukseshëm rotacionin nuk do të marrë notë kaluese nga kjo fazë e trajnimit.

2.11. Plani i hulumtimeve

Kandidatët e doktoratës duhet të krijojnë tezën e tyre të projektit në kuadër të kurseve të këtij programi dhe duhet të jenë pjesëmarrës në kurset e kërkuara në përputhje me Rregulloren për Studime të Doktoratës të UP-së (Nr.2/282, dt.03.10.2013).

Programi i PhD përbëhet nga një program studimi i cili zgjatë 6 semestra (180 ECTS). Në kuadër të semestrit të parë dhe të dytë studentët mund të grumbullojnë 60 ECTS (30+30 ECTS).

Gjatë procesit studimit, Institucioni shkollor do të siguroj që modulet të cilat do ti ndjekin studentët t'ju mundësoj atyre të kuptojnë metodat shkencore dhe të aplikojnë ato në hulumtimet shkencore dhe praktikën profesionale në në fushat e shëndetit publik.

Në semestrin e tretë, secili student do të përgatit dhe mbroj projekt propozimin e tezës së studimeve të doktoratës/PhD.

Në semestrin e katërt studentët do të kryejnë hulumtime shkencore nga fushat e përzgjedhura në përputhje me projekt propozimin dhe tezën e tyre të doktoratës/PhD e cila është aprovuar nga Këshilli i Doktotatave i Fakulteti të Mjekësisë dhe nga Këshilli Qendror i studimeve të doktoratës në nivel të UP-së. Rezultatet e gjeneruara nga puna hulumtuese duhet të publikohen në ndonjë revistë shkencore me impakt faktor (IF) me recension ndërkombëtar apo në ndonjë konferencë ose takim tjetër shkencor me relevancë ndërkombëtare.

Në semestrin e pestë dhe të gjashtë studentët do të përgatiten dhe mbrojnë publikisht temën e tyre të doktoratës/PhD.

Semesteri	Përshkrimi
Parë (I-rë)	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi nga modulet dhe lëndët e përzgjedhura, nga rotacioni nëdepartamente, seminar I tezës së doktoratës dhe jurnal klub
Dytë (II-të)	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi nga modulet e përzgjedhura në formë të seminareve dhe fusha e tyre e interesit dhe e aplikimit
Tretë (III-të)	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi pas miratimit dhe aprovimit të projekt propozimit të tezës së doktoratës dhe pas nominimi të mentorit nga senati i UP-së
Katërt (IV-të)	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi pas publikimit të një pjese të rezultateve të fituara në ndonjë revistë shkencore me recension ndërkombëtar të fushës gjegjëse dhe me impakt faktor (IF)
Pestë (V-të)	Studenti grumbullon 60 ECTS kredi pas mbrojtës me sukses të tezës së doktoratës
Gjashtë (VI-të)	

2.12. Kushtet e regjistrimit dhe pranimit të studentëve

Kushtet e përgjithshme dhe të nevojshme për tu regjistruar në këtë program të doktoratës/PhD janë:

- Diploma e studimeve të kryera nga Fakulteti i Mjekësisë dhe Stomatologjisë
- Diploma e studimeve të kryera nga Fakulteti i Farmacisë (min. 300 ECTS)
- Diplomë e nivelit kombëtar apo ndërkombëtar nga studimet e magjistraturës e cila është e barazvlefshme me diplomat e lartpërmendura të studimeve. Rektorati do të vendos për barasvlerën e kurseve dhe procedurat tjera të pranimi.
- Kandidatët duhet të flasin dhe shkruajnë rrjedhshëm në Gjuhën Angleze
- Kandidatët të cilët gjatë studimeve të tyre të mëparshme ka arritur të kenë notë të lartë mesatare (mbi 8.00), do të kenë përparësi në përzgjedhje
- Nëse dy kandidatë konkurrues paraqiten me kushte të njëjta, dhe kur pranohet numër i kufizuar i kandidatëve, përparësi do të kenë kandidatët e gjinisë femërore

2.13 Strategjia e zbatimit të programit të studimit PhD"shendet publik" në universitetin e Prishtinës

2.13.1 Strategjia për stafin

Cilësia e mësimdhënësve në Fakultetin e Mjekësisë është e një rëndësie të jashtëzakonshme, sepse siguron përparimin e studimeve. Për këtë arsye Fakulteti i Mjekësisë ka orientuar politikat e saj për zhvillimin dhe promovimin në dy drejtime:

1. Avancimi në fushat akademike
2. Zhvillimi profesional dhe shkencor

Personeli mësimor nga fusha e shkencave natyrore, mjekësore dhe humane në vend është i mjaftueshëm dhe përmbush nevojat e këtij programi.
Në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe hulumtimet në arsim, mjete të reja metodike do të mbështesin programin. Kjo gjithashtu përfshin edhe përmbajtje multimediale, si dhe krijimin e ambienteve arsimore bashkëpunuese me mjete të reja metodike. Mësimi bëhet në nivele të ndryshme të metodave didaktike, të tilla si të mësuarit PBL, mësim i orientuar kah subjekti, qasje didaktike ndërmjetës, megjithatë kjo duhet të udhëhiqet nga profesorët në Kosovë që kanë nevojë për trajnim. Në këtë drejtim Shkolla e shëndetit Publik e Zagrebit, me eksperiencë afatgjate do të kontribuojë në mënyrë aktive në ngritjen e kapaciteteve dhe shkathtësive të mësimdhënies e mësimnxënies dhe menaxhimit.

2.13.2 Mekanizmat për zbatimin e masave të sigurimit të cilësisë

Zbatimi i programit PhD në "Shëndet Publik"mundëson në të njëjtën kohë një pamje të efektit të rezultateve të grupit ndërdisiplinor të punës për zhvillimin e strukturës, se si specifikat e tyre reflektojnë në përmbajtjen e programit dhe në mënyrë eksplicite në zhvillimin e njohurive të kandidatëve të PhD-së. Ky vlerësim do të tregojë, nëse miratimi i programit ishte i suksesshëm.
Vlerësimi i programit është pjesë thelbësore e shkollës që përpiqet të arrijë standarde dhe konkurencë ndërkombëtare. Prandaj, të gjitha elementet e vlerësimit të brendshëm dhe të jashtëm do të inkuadrohen në procesin e punës së shkollës. Procesi i vlerësimit do të përmbajë elementet në vijim: struktura (ndërtesa dhe pajisjet), burimet njerëzore (numri, background-i arsimor me përqendrim në multi- profesionalizëm dhe aftësi), dhe përmbajtja e programit.
Është i planifikuar edhe vlerësimi nga kandidatët dhe mësimdhënësit.Performanca akademike përcillet dhe deponohet në dosje të kandidatit në baza vjetore.
Të gjitha procedurat lidhur me përgatitjen dhe shqyrtimin e projekt propozimit, mbrojtjen publike të projekt propozimit dhe Disertacionit të Doktoratës bazohen në Rregulloret dhe Ligjet në fuqi.

2.13.3 Numri i vendeve për studim

Numri i vendeve për studim është përcaktuar varësisht nga kriteret e Rregullores për studimet e doktoratës të UP, e që lidhet ngushtë me numrin e profesorëve të rregullt dhe të asocuar, si dhe numrin e profesorëve asistentë të cilët i plotësojnë kriteret sipas rregullores në fuqi.
Komisioni i nominuar nga Dekani i FM, në bashkëpunim me Keshillin qendror të studimeve të doktoratës, bënë selektimin dhe pranimin e kandidatëve duke u bazuar në konkurs dhe Rregulloren e studimeve të doktoratës të UP.

2.13.4 Financimi

Studenti është i obliguar që të përmbush të gjitha obligimet financiare, të përcaktuara me planin financiar të UP.
Studenti, i cili për shkaqe të caktuara, i ka ndërprerë studimet, me vazhdimin e tyre paguan shumat e përcaktuara sipas planit më tëri financiar të UP.

2.13.5 Ndërtesa dhe pajisjet

Infrastruktura fizike e shkollës (në godinën e Institutit Kombëtar të Shëndetësisë Publike) është relativisht modeste, por ajo përfaqëson një vend qendror për punë për ligjëruesit, studiuesit, studentët dhe punëtorët e tjerë të saj. Në ditën e sotme përparimet teknologjike në teknologjitë informative dhe në komunikim kanë ndikim të rëndësishëm në metodat e punës dhe mësimit.
Do të jenë në dispozicion hapësirat mësimore në IKSHPK dhe Fakultetin e Mjekësisë, UP. Në vazhdimësi nevojitet pajisja e shkollës me pajisje, kompjuterë, materiale mësimi, libra, zhurnale, etj.

2.14. Kurikulumi i Studimit

Pasqyra e Programit PhD: Drejtimi Shëndeti Publik

	Viti I-rë						
Semestri I			Orët/semester				
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Biostatistika me informatikë mjekësore	15	15	15	5	Prof. Asoc. Merita Berisha Prof. Ass. Ilir Begolli
2	O	Metodologjia e punës kërkimoro-shkencore	15	15	15	5	Prof. Asoc. Merita Berisha Prof. Ass. Ilir Begolli Prof. Dr. Isuf Dedushaj
3	O	Etika në hulumtimet mjekesore	15	15	15	5	Prof. Asoc. Naser Ramadani Prof. Ass. Sefedin Muçaj

4	O	Journal club	0	15	15	3	Prof. Dr. Isuf Dedushaj Prof. Dr. Selvete Krasniqi Prof.Dr. Tahire Gjergji Prof. Dr. Gjyle Mulliqi Prof. Assoc. Merita Berisha Prof. Assoc. Naser Ramadani Prof.Assoc. Isme Humolli Prof.Ass. Ilir Begolli Prof.Ass. Lul Raka Prof.Ass. Sefedin Muçaj
5	O	Seminar i tezës së doktorates - I	0	15	15	3	Prof.Dr. Tahire Gjergji Mentorët e kandidatëve
6	O	Rotacioni nëpër departamente	0	5	25	3	Prof.Dr. Tahire Gjergji Prof. Dr. Gjyle Mulliqi Prof. Assoc. Isme Humolli Prof. Ass. Ilir Begolli
7		Lëndë Zgjedhore I				3	
8		Lëndë Zgjedhore II				3	
		Total				30 ECTS	

Studenti përzgjedhë 2 lëndë zgjedhore.

	Viti I-rë						
Semestri II				Orët/semester			
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Journal club	0	15	15	3	Prof. Dr. Isuf Dedushaj Prof. Dr. Selvete Krasniqi Prof.Dr. Tahire Gjergji Prof. Dr. Gjyle Mulliqi Prof. Assoc. Merita Berisha Prof. Assoc. Naser Ramadani Prof. Assoc. Isme Humolli Prof. Ass. Ilir Begolli Prof. Ass. Lul Raka Prof. Ass. Sefedin Muçaj
2	O	Seminar i tezës së doktorates - II	0	15	15	3	Prof.Dr. Tahire Gjergji With mentor
3	O	Rotacioni nëpër laboratoret eksperimentale		10	20	2	Prof.Dr. Tahire Gjergji Prof. Dr. Gjyle Mulliqi Prof. Ass. Burim Neziri Prof. Ass. Shaip Krasniqi Prof. Assoc. Isme Humolli Prof. Ass. Ilir Begolli

		Lëndë Zgjedhore I				4	
		Lëndë Zgjedhore II				4	
		Lëndë Zgjedhore III				4	
15		Aprovimi i temës së doktoratës				10	Mentori i kandidatit
		Total				30 ECTS	

Studenti përzgjedhë 3 lëndë zgjedhore.

	Viti II-të						
Semestri III-të				Orët/semester			
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Journal club	0	15	15	3	Prof. Dr. Isuf Dedushaj Prof. Dr. Selvete Krasniqi Prof.Dr. Tahire Gjergji Prof. Dr. Gjyle Mulliqi Prof. Assoc. Merita Berisha Prof. Assoc. Naser Ramadani Prof. Assoc. Isme Humolli Prof. Ass. Ilir Begolli Prof. Ass. Lul Raka Prof. Ass. Sefedin Muçaj
2	O	Seminar i tezës së doktorates - III	0	15	15	3	Prof.Dr. Tahire Gjergji Mentori i kandidatit
3	O	Puna hulumtuese e temës (raporti i progresit nga mentori)				24	
		Total				30 ECTS	

	Viti II-të						
Semestri IV-të				Orët/semester			
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Journal club	0	15	15	3	Prof. Dr. Isuf Dedushaj Prof. Dr. Selvete Krasniqi Prof.Dr. Tahire Gjergji Prof. Dr. Gjyle Mulliqi Prof. Assoc. Merita Berisha Prof. Assoc. Naser Ramadani Prof. Assoc. Isme Humolli Prof. Ass. Ilir Begolli Prof. Ass. Lul Raka Prof. Ass. Sefedin Muçaj
2	O	Seminar i tezës së doktorates - IV	0	15	15	3	Prof.Dr. Tahire Gjergji Mentori i kandidatit
3	O	Puna hulumtuese e temës (raporti i progresit nga mentori)				24	
		Total				30 ECTS	

	Viti III-të						
Semestri V-të				Orët/semester			
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Journal club	0	15	15	3	Prof. Dr. Isuf Dedushaj Prof. Dr. Selvete Krasniqi Prof.Dr. Tahire Gjergji Prof. Dr. Gjyle Mulliqi Prof. Assoc. Merita Berisha Prof. Assoc. Naser Ramadani Prof. Assoc. Isme Humolli Prof. Ass. Ilir Begolli Prof. Ass. Lul Raka Prof. Ass. Sefedin Muçaj
2	O	Seminar i tezës së doktorates - V	0	15	15	3	Prof.Dr. Tahire Gjergji Mentori i kandidatit
3	O	Prezantimi i rezultateve të temës në konferenca vendore shkencore				6	
4	O	Prezantimi i rezultateve të temës në konferenca ndërkombëtare shkencore				10	
5	O	Përgatitja e temës së doktorates (raporti i progresit nga mentori)				8	
		Total				30 ECTS	

	Viti III-të						
Semestri VI-të				Orët/semester			
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Journal club	0	15	15	3	Prof. Dr. Isuf Dedushaj Prof. Dr. Selvete Krasniqi Prof.Dr. Tahire Gjergji Prof. Dr. Gjyle Mulliqi Prof. Assoc. Merita Berisha Prof. Assoc. Naser Ramadani Prof. Assoc. Isme Humolli Prof. Ass. Ilir Begolli Prof. Ass. Lul Raka Prof. Ass. Sefedin Muçaj
2	O	Seminar i tezës së doktorates - VI	0	15	15	3	Prof.Dr. Tahire Gjergji Mentori i kandidatit
3	O	Publikimi shkencor në revista me recenzion ndërkombëtar				10	
4	O	Mbrojtja publike e temës së doktoratës				14	
		Total				30 ECTS	

Studentët e drejtimeve të caktuara do të kenë mundësi që në semestrin e pare dhe të dytë të përzgjedhin seminare nga moduli i tyre përkatës për të arritur vlerën e 30 ECTS (2 respektivisht 3 lëndë seminarike).Për formimin e një grupi seminarik nevojiten së paku 3 studentë për grup.

Lista e lëndëve zgjedhore të semestrit të I-rë

	Moduli/Course	L	S	E	ECTS	Dept.	Professor
1.1.	Principet dhe metodat e epidemiologjisë	15	5	15	3	Shëndet publik	Prof.Dr.Isuf Dedushaj
1.2	Epidemiologjia dhe kontrolla e sëmundjeve ngjitëse	15	5	15	3	Shëndet publik	Prof.Assoc.Dr.Isme Humolli
1.3	Epidemiologjia dhe kontrolli i sëmundjeve jongjitëse	15	5	15	3	Shëndet publik	Prof.Assoc.Dr.Naser Ramadani
1.4	Vlersimi i riskut mjedisor	15	5	15	3	Shëndet publik	Prof.Dr.Tahire Gjergji
1.5	Menaxhimi i situatave emergjente ne fatkeqesite	15	5	15	3	Shëndet publik	Prof.Dr.Selvete Krasniqi
1.6	Strategjite shendetesore dhe sistemet shendetesore	15	5	15	3	Shëndet publik	Prof.Assoc.Dr.Merita Berisha
1.7	Politikat publike dhe administrimi I shendetit publik oral	15	5	15	3	Shëndet publik, Stomatologjia	Prof.Ass.dr Ilir Begolli Prof.Assoc.dr Fatmir Dragidella Ass.dr.sc.Ferijalle Perjuci
1.8	Kontrolli i infeksioneve	15	5	15	3	Shëndet publik	Prof.Ass.Dr.Lul Raka

Lista e lëndëve zgjedhore të semestrit të II-të

	Moduli/Course	L	S	E	ECTS	Dept.	Professor
2.1	Principet dhe praktikat e diagnostikimit te semundjeve ngjitese		20	20	4	Shëndet publik	Prof.Dr.Gjyle Mulliqi
2.2	Paraqitja dhe riparaqitja e semundjeve infektive		10	20	4	Shëndet publik	Prof.Ass.Dr.Sc.Sefedin Muçaj
2.3	Mbikqyrja dhe raportimi i semundjeve		30	10	4	Shëndet publik	Ass.Dr.Sc.Ariana Kalaveshi
2.4.	Epidemiologjia e semundjeve orale kronike dhe infektive		20	40	4	Shëndet publik, Stomatologjia	Prof.dr Isuf Dedushaj Prof.Ass.dr Ilir Begolli Prof.Ass.dr Milaim Sejdini
2.5	Legjislacioni nderkombetar mjedisor		20	15	4	Shëndet publik	Prof.Dr.Selvete Krasniqi Prof.Dr.Tahire Gjergji
2.6	Siguria e ushqimit		20	20	4	Shëndet publik	Prof.Ass.Dr.Sabit Bajqinovci
2.7	Nutricioni dhe shëndeti publik		20	20	4	Shëndet publik	Prof.Dr. Prof.Dr.Tahire Maloku-Gjergji Prof.Dr.Selvete Krasniqi
2.8	Politika e shendetit oral dhe mplakja		25	15	4	Shëndet publik, Stomatologjia	Prof.Ass.Dr Ilir Begolli Prof.Ass.dr Metush Disha
2.9	Principet e kujdesit shendetesor dhe menaxhmenti		20	20	4	Shëndet publik	Prof.Ass.Dr.Ilir Begolli
2.10	Edukimi shendetesor dhe shkencat e sjelljes		25	15	4	Shëndet publik	Ass.Dr.Sc.Drita Zajmi
2.11	Semundjet profesionale dhe parandalimi i lendimeve		20	20	4	Shëndet publik	Prof.assoc.dr Xhevat Shkodra Prof.assoc.dr Merita Berisha

2.12	Hulumtimi ne komunitet i shendetit publik stomatologjik		20	20	4	Shëndet publik, Stomatologjia	Prof.assoc.dr Merita Berisha Prof.assoc.dr Sami Salihu Ass.dr.sc. Resmije Ademi
2.13	Promovimi i shendetit oral dhe stomatologjia preventive		20	20	4	Shëndet publik, Stomatologjia	Ass.dr.sc. Drita Zajmi Prof.Assoc.Dr Agim Begzati
2.14	Kariesologjia		20	20	4	Stomatologjia	Prof.Assoc.Dr.Agim Begzati

Struktura e studimeve të programit PhD "Shëndetit Publik"

Semestri	Aktiviteti	ECTS
Semestri i I-rë	Studenti përzgjedhë 2 lëndë nga semestri i I-rë. Secila lëndë përmban 5 ECTS	30 ECTS
Semestri i II-të	Studenti përzgjedhë 3 lëndë seminarike nga moduli përkatës. në semestrin e II-të.	30 ECTS
Semestri i III-të	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi pas miratimit dhe aprovimit të projekt propozimit të tezës së doktoratës dhe pas nominimi të mentorit nga senati i UP-së	30 ECTS
Semestri i IV-të	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi pas publikimit të një pjese të rezultateve të fituara në ndonjë revistë shkencore me recension ndërkombëtar të fushës gjegjëse dhe me impakt faktor (IF)	30 ECTS
Semestri i V-të	Studenti grumbullon 60 ECTS kredi	60 ECTS

Semestri i VI-të	pas mbrojtës me sukses të tezës së doktoratës	
TOTAL		180 ECTS

2.15. Përshkrimi i çdo moduli/lënde:

2.15.1. **Emërtimi:BIOSTATISTIKA ME INFORMATIKË MJEKËSORE**

2.15.1.1. **Përmbajta:**

Biostatistika dhe informatika mjekësore është modul që zgjeron dhe thellon njohuritë e fituara gjatë studimeve bachelor dhe master dhe mundëson zgjedhjen e drejtë të metodave për përpunimin statistikor të të dhënave dhe vërtetimin e hipotezave të hulumtimeve shkencore si dhe aplikimin e programeve të ndryshme softwerike ne përpunimin e te dhënave dhe kalkulimin e parametrave statistikor.

2.15.1.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Objektivi i këtij moduli është njoftimi me llojet e studimeve, prezentimin e të dhënave, definimin e llojeve të variablave statistikore, njehsimin e probabiliteti, Baye's Rule, Incidencës, Prevalencës, Risku Relativ dhe Odds Ratio (OR), intervalet e konfidences (CI 95%), testimin e hipotezës, krahasimin e dy mesatareve, analizën e variancës, testet joparametrike, statistikën inferenciale, tabelat e kontingjences, tabelat Multiple dhe 2 X 2 tabelat, korrelacionin, regresionin linear, regression multipel, regresion logjistik, Analizën e mbijetesës, hyrje në sistemin e informimit shëndetesor, regjistrimin elektronik të pacientit dhe mbrojtja e të dhënave, në bazë të ISO standardeve dhe udhërrëfyesve, faktet kryesore rreth funksionimimt të sistemit SISH.

Pas përfundimit të ketij moduli studentet do te kuptojne dhe jene ne gjendje te aplikojne statistiken descriptive, observuese dhe inferenciale, duke perfshire:

Teknikat ne statistikat numerike deskriptive dhe grafike;
kalkulimet e probabilitetit;
llogaritjen e intervaleve te konfidences;
korrelacionin dhe regresionin linear
testimin e hipotezes, testet parametrike me te shpeshta dhe joparametrike;
teknikat joparametrike dhe tabelat e kontigjences me analiza;
hyrje ne dizajnin hulumtues;
informatat bazike per biasin, validitetin dhe vlefshmerine;
perdorimin e paketeve statistikore per kalkulime (SPSS).

Studentet do te informohen per sistemin e informimit shendetesor, kartelat elektronike te pacienteve dhe mbrojtjen e te dhenave. Ata do te mesojne si t'i shfrytezojne te dhenat, interpretojne faktet kryesore si dhe do te kuptojne si punon sistemi ne pergjithesi.

2.15.1.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:Mësimi do të jetë i rrregulltë,në formë të ligjeratave, raste studimi, punë individuale dhe grupore dhe prezentime të studentëve. Zbatim i metodës PBL (problem-based learning).

2.15.1. 4 Metodat e vlerësimit: Vijimi i rregullt 10% , Puna grupore dhe prezentimi 30%
Detyrat shtepiake individuale 30%, Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.1.5Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit..

2.15.1.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	14	15	1	15	55	125

2.15.1.7Literatura:

1. Basic Biostatistics: Statistics for Public Health Practice by B. Burt Gerstman, Jones and Bartlett Publishing
2. Biostatistics: A Foundation for Analysis in the Health Science (9th edition) by Wayne Daniel, John Wiley & Sons.
3. R.H. Riffenburgh: Statistics in Medicine, Academic Press, ISBN O-12-588560-1
4. Coiera, E. Guide to Health Informatics. 2nd ed. New York, NY: Oxford University Press; 2003.
5. Hanson, CW. Healthcare Informatics. New York, NY: McGraw-Hill, Medical Pub. Division; 2006.
6. Medical Informatics: Practical Guide for the Healthcare Professional 2007; By Robert Hoyt, Melanie Sutton Phd, Ann Yoshihashi
7. The Strategic Application of Information Technology in Health Care Organizations (The Jossey-Bass Health Series) by John P. Glaser (Hardcover - Feb 8, 2002)
8. Dictionary of Health Information Technology and Security by David Edward Marcinko and Hope Rachel Hetico (Paperback - April 30, 2007)

Literatura shtesë

Bernard Rosner, Fundamentals of Biostatistics, 2006, Duxbury Press, Belmont, CA.
Jekel, Katz, Elmore.: "Epidemiology, Biostatistics and Preventive Medicine"
Biostatistics for the Health Sciences by R.Clifford Blair and Richard A.Taylor
Monitoring the Health of Populations: Statistical Prnciples and Methods for Public Health Surveillances, edited by R. Brookmeyer and D. Stroup (2004) Oxford University Press
British Journal of Psychiatry. 157:197-207, 1990 Aug.
The European Health Report 2009, Health and health systemsJournal of medical informatics
Zaletel-Kragelj L, Božikov J, eds. Methods and tools in public health. Lage: Hans Jacobs Publishing, 2010.

2.15.2.Emërtimi: METODOLOGJIA E PUNËS KËRKIMORO-SHKENCORE

2.15.2.1Përmbajta:

Ky modul mundëson njohjen dhe përdorimin e matjeve të ndryshme shkencore, përshkrimin dhe interpretimi kritik të rezultateve të fituara, mënyrat e teknikat e prezentimeve si dhe metodologjinë e hulumtimeve shkencore, llojet e punimeve, shfrytëzimin e të dhënave dhe mjekësinë e bazuar në fakte. Aftësinë për të shfrytëzuar faktet (të dhënat) kyçe nga burimet e të dhënave si dhe artikujt shkencor, kërkimi i literaturës, shkruarja e punimeve sipas metodologjisë së hulumtimeve shkencore si dhe leximi kritik i artikujve shkencor.

2.15.2.2Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Ky modul mundëson njohjen e metodave te nevojshme per dizajnimin dhe realizimin e hulumtimeve, rishikimin e metodave kuantitative te zakonshme qe perdoren dhe ndërlidhjen me te dhena, analizimin kritik te literatures, si dhe koncepteve të të mësuarit, metodologjisë së hulumtimit, studimit dhe prezentimit. Realizimin e pavarur te projektit hulumtues

Pas përfundimit të këtij moduli studenti do të aftësohet për:

- llojet e hulumtimeve shkencore në mjekësi

- planifikimin e pavarur të hulumtimit
- përdorimin e bibliotekave elektronike dhe resurseve të tyre,
- përshkrimin dhe interpretimin kritik të rezultateve të fituara,
- zgjedhjen adekuate të mostrës në hulumtim dhe rendesinë e mostres per hulumtimin perkates, testet e përshtatshme statistikore, përshkruarjen e limitimeve eventuale, interpretimin e rezultateve dhe intervaleve të besueshmërisë
- kerkim te literatures shkencore dhe zgjedhjen e artikujve adekuat shkencor
- shkruarjen e punimeve sipas metodologjisë së hulumtimeve shkencore
- përgatitjen e Projekt Propozimit per temen e PhD si dhe aftesohet ne shkruarjen e protokolit te hulumtimit

përgatitjen për komunikimin oral për konferenca dhe takime si dhe poster prezentime

2.15.2.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:Mësimi do të jetë i rregullt, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminarike në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning).Studim rasti

2.15.2.4Metodat e vlerësimit: Vijimi i rregullt 10%, Puna grupore dhe prezentimi individual 30%, Detyrat shtepiake individuale 30%, Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.2.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit..

2.15.2.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	14	15	1	15	55	125

2.15.2.7Literatura:

Zaletel-Kragelj L, Božikov J, eds. Methods and tools in public health. Lage: Hans Jacobs Publishing, 2010.

Waravikova&Tulchinsky: The New Public Health, 3rd Edition, 2014

Leed P.D and Ormrod J.E., Practical research: Planning and Design, 7th Edition.2001

Charles H. Hennekens, Julie E. Buring. Epidemiologjia në Mjekësi. Tiranë: Libri Universitar, 1998

Marušić M. i sur. Uvod u znanstveni rad u medicini. 3. izdanje. Zagreb: Medicinska naklada; 2004.

Thomas L. Najmlađa znanost: Bilješke promatrača medicine. Zagreb: Medicinska naklada; 1995.

Writing Human Factors Research Papers, Harris Done, 2011

How towrite scientific paper

Critical Appraisal Skills Programme (CASP) Systematic Review Checklist

http://www.casp-uk.net/#!casp-tools-checklist

Jekel, Katz, Elmore.: "Epidemiology, Biostatistics and Preventive Medicine"

P. Armitage, G, Berry, J.N.S. Matthews. Statistical Methods in Medical Research, 4th Edition 2002

2.15.3.Emërtimi:ETIKA NË HULUMTIMET MJEKESORE

2.15.3.1Përmbajta:

Etika në hulumtimet mjekësore (EHM) është një standard ndërkombëtar etik dhe shkencor I cilësisë në hulumtimet mjekësore, problemet etike, praktika dhe aplikimi i tyre në shëndetësi. Pajtueshmëria me

këtë standard paraqet etikën në nivelin më të larë të parimeve në Deklaratën e Helsinkit si discipline që analizon dhe justifikon sistematikisht dhe në mënyrë racionale zgjedhjet moralo-etike.

2.15.3.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

- të njoftohet me principet themelore etike, të kuptoj dhe aplikoj principet etike për të gjitha rastet në mjekësi dhe hulumtimet shkencore,
- Të definojë kompetecat etike dhe kulturore të profesinistëve shëndetësor
- Të njohtohet me legjislacionin në fushën e etikës dhe hulumtimit mjekësor
- Të njoh metodat dhe protokolet e hulumtimit
- Tëilustrohen brengar etike dhe problemet në hullumtimet në SHP, praktikën dhe aplikimin administrativ duke shfrytëzuar metodat epidemiologjike
- Të njoh principet baze te hulumtimit mjek
- Kuptojne dhe dallojne qasjet e ndryshme te problemet morale, etike dhe bioetike.
- Të njoh principet bazë të etikës

2.15.3.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:Mësimi do të jetë i rregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), dhe në kuadët ushtrimeve ose punës praktike do të organizohen vizita nëpër reparte për identifikim të interaksioneve të mundshme.

2.15.3.4 Metodat e vlerësimit: Projekti shkencor: 30%, Seminar 30%, Vijimi i rregullt 10%,
Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.3.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit..

2.15.3.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	14	15	1	15	55	125

2.15.3.7Literatura:

- **Ramadani N.** Epidemiologjia Moderne. Shkolla Kosovare e Shëndetësisë Publike, Prishtinë, 2005.
- **Ramadani N.** Shëndetësia Publike & Etika. Shkolla Kosovare e Shëndetësisë Publike, Prishtinë, 2005
- Bhopal R. Concepts of Epidemiology. OUP. 2002.
- Kuh D., Yoav B.SS Chronic Disease Epidemiology, Oxford, 2004

Literatura shtesë

Wallner J. Health Care zwischen Ethik und Recht. Vienna Medical University.
Beauchamp L, James F. *Principles of Biomedical ethics*, 6th ed. New York: 2008
Medical Ethics: Accounts of the Cases that Shaped and Define Medical Ethics, Pence G.
Arras J, Steinbock B. Ethical Issues in Modern Medicine;, 4th Edition, Mayfield Publishing Company, 1995.
Hoerni B. Ethique et Deontologie Médicale, Masson, 2nd Edition, Paris, 2000.
Lo B. Resolving Ethical Dilemmas. A guide for Clinicians. Lippincott Williams Wilkins, Philadelphia, 2000.
Sugarman J. Ethics in Primary Care,McGraw-Hill, 2000.
Susser M. Stein Z., Kline J. Ethics in Epidemiology, Annals of the American Academy of Political and Social Science, vol 437, Medical Ethics and social Change (May 1978) pp.128-141.
Coughlin S,.Ethics and Epidemiology.OUP, 2009.

Councli of Europe.Convention for the protection of human rights and dignity of the human being with regard to the application of Biology and Medicine. Oviedo, 04/04/1997.
Ethics and Epidemiology: International Guidelines. Proceedings of the XXVth CIOMS Conference Geneva, Switzerland, 7-9 November 1990.
Bhopal R. Concepts of Epidemiology.OUP. 2002.
WMA.Declaration of Helsinki.Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects.
Loue S. Textbook of research ethics: theory and practice.
Grodin M. Meta Medical Ethics.Kluwer Academic Publishers, 1995.

2.15.4. **Emërtimi: JOURNAL CLUB**

2.15.4.1 Përmbajta:Në kuadër të Journal Club prezantohen botime dhe artikuj shkencor tëkohëve të fundit. Në kuadër të këtij kursi do të përfshihen të gjitha fushat kërkimore-shkencore nga lemi i Shëndetit Publik.

2.15.4.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Evaluimi dhe diskutiminë mënyrë kritike i publikimeve shkencore dhe ndikimi i tyreshkencorpër zhvillimin e hulumtimeve shkencore në shëndetin publik.

KandidatëtPhDdo të paraqesin edheprogresin e projektevetë tyretë tezës së doktoraturës.

Rezultatet dotë vlerësohennë mënyrë kritikedhe tëdiskutohen së bashkume studentët tjerë të doktoratës.

StudentePhDdo të jenë në gjendje të :

-Aplikojnëmetodologjinëekërkimit shkencor

-diskutojnë në mënyrë kritike për artikuj shkencor respektivisht te temavepërkatëse

- Të vlerësojnëmetodologjinëeshkrimit/artikullshkencor

-Tëinterpretojnëpërfundimete nenitshkencore

2.15.4.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:

Prezantimi ; Studim rasti; Puna në grup dhe prezantime ;Seminare &Workshope

2.15.4.4 Metodat e vlerësimit:

Pjesëmarrja e obliguar (60%)**;** Puna në grup dhe prezantime (20%)**;** Final Exam (20%)

2.15.4.5 Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning);

2.15.4.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	14	15	1	10	35	75

2.15.4.7Literatura:

1. The Lancet Journal – of respective topics

2. Journal of Public Health

3. Revista tjera shkencore,

2.15.5. **Emërtimi: PRINCIPET DHE METODAT E EPIDEMIOLOGJISË**

2.15.5.1Përmbajta: Do të prezentohen:

Parimet themelore të epidemiologjisë

Lëvizshmëria natyrale e sëmundjeve dhe shpërthimet epidemike

Faktorët e rrezikut dhe modelet epidemiologjike

Metodat deskriptive shtrimi i hipotezës

Metodat analitike dhe testimi i hipotezës
Përpilimi i përfundimeve dhe rekomandimeve
2.15.5.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Definimi i epidemiologjisë dhe evoluimi historik
Identifikimi i thelbit të funksionit të epidemiologjisë
Aplikimi i epidemiologjisë në shëndetin publik
Specifikimi i elementeve përbërëse të definimit të rastit dhe efektet e ndërrimit të ndonjërës nga këtë elemente
Shfrytëzimi i modeleve epidemiologjike në studimin e natyrës së sëmundjes dhe përhapjes në populate.
Studenti duhet të jetë në gjendje të:
Përshkruaj veçoritë dhe aplikimin e epidemiologjisë deskripitive dhe asaj analitike.
Kalkuloj dhe interpretoj: proporcionin, incidencën, prevalencën, mortalitetin dhe vjetët e humbura, modën, medianën, mesataren aritmetike, rangun, devijimin standard. Dizajnoj dhe interpretoj tabelat, grafikonet
Përshkruaj procesin e evaluimit të mbikqyrjes në shëndetin publik
Përshkruaj hapat e hulumtimit të epidemisë
2.15.5.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Ligjërata , Studim rasti,. Prezentimi nga ana e studentit , Mysafirët / Instruktorët
2.15.5.4 Metodat e vlerësimit:
2.15.5.5Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.
2.15.5.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	4	15	1	-	35	75

2.15.5 Literatura:

Dedushaj I. Humolli I. Epidemiologjia e sëmundjeve ngjitëse, Fakulteti i Mjekësisë, Universiteti i Prishtinës 2006,
Aschengrau A. Seage G. Essentials of Epidemiology in Public Health, second edition, Harvard School of Public Health 2008,
Ropac D at all. Epidemiology of Communicable Diseases, Medical Faculty, University of Split, 2003,
Gordis L. Epidemiology, John's Hopkins School of Hygiene and Public Health, 2006,
James Chin. Control of Communicable Diseases manual, 17th edition, American Public Health Association 2000,
Bannister B at all. Infectious Disease, Royal Free Hospital London 2002,
Hennekens Ch at all. Epidemiology in Medicine, 1st edition, 2000
Beaglehole R at all. Basic in Epidemiology, World Health Organization Geneva, 2001
Berkow R at all. TheMerck Manual**,** 16th edition**,** 2000
Pavignani E. Colombo A. Analysing Distrupted Health Sectors" World Health Organization Geneva 2009
WHO/PAHO. Management of the communicable diseases in disaster situation, 2004
2.15.6.Emërtimi: VLERËSIMI I RISKUT MJEDISOR
2.15.6.1 Përmbajta: Vlerësimii rrezikut mjedisor (VRM) është një qasje praktike për vlerësimin e efekteve të mundshme të një "kërcënimi" për shëndetin e popullatës, veçanërisht grupet e vulnerabile. Pra është një standard, elementkritikimenaxhimittë mjedisit në përspektiven e mbrojtjes së shëndetit publikdhe përcakton principet e vlerësimit të riskut mjedisor si: natyra dhematjae ekspozimit, mënyrapër të vlerësuar riskun mjedisornë drejtimtëefektevenë shëndetin e njeriut si dhevështirësitëe

natyrshmepër tëanalizuar situata të tilla(p.sh.efektetkumulativedhesinergjike, pasiguria e të dhënave) si dhe parimet e përgjithshme dhe fazat e menaxhimit të riskut .

2.15.6.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Qëllimi i këtij moduli është që student i doktorates:

- të pajiset me njohuri dhe praktika bazike për vlerësimin e riskut mjedisor,
- njohuritë dhe aftësitë e fituara t'i aplikoj për të kryer analizë të plotë të vlerësimit të riskut
- Të njoh principet e vlerësimit të riskut mjedisor
- Të dij të vlerësoj efektet e hazardeve te ndryshme në shëndet (efektet kumulative dhe sinergjike)
- Të njoh metodat për të vlerësuar riskun
- Të dij të evaluoj përdorimin e vlerësimit të riskut dhe të propozoj masat konkrete për përmirësim

2.15.5.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:

Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), duke inskenuar "case study" dhe scenario.)

2.15.5.4 Metodat e vlerësimit: Projekti shkencor: 30%, Seminar 30%, Vijimi i rregullt 0%
Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.5.5Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.5.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime/Detyra shtepie	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	4	15	1	5	35	75

2.15.5.7Literatura:

- Ted Simo (2014), Environmental Risk Assessment: a Toxicological Approach
- Oxford Textbook of Public Health;
- **Dennis J. Paustenbach** (2009), **Human and Ecological Risk Assessment: Theory and Practice (Wiley Classics Library) 1st Edition**

2.15.6Emërtimi: PRINCIPET E KUJDESIT SHENDETESOR DHE MENAXHMENTI

2.15.6.1 Përmbajta: Ky modul perfshine lemine e menaxhmentit ne organizatat e kujdesit shendetesor. Permes krahasimit te menaxhmentit te kujdesit shendetesor studentet duhet te kuptojne menyren e organizimit ne nivele te ndryshme. Njohurite ne mikronivel, me fokus ne aktivitetet e perditshme ne organizata te ndryshme shendetesore, duhet te analizohen dhe lidhen me perspektiven ne makronivel dhe focus ne sistemet dhe institucionet ku politikat shendetesore pergatiten dhe formulohen.

Ky modul eshte i dizajnuar qe te lehtesoj kuptimin e balancit ne mes perspectives se mikro dhe makro niveleve te menaxhmentit te kujdesit shendetesor.

Studentet pritet te jene pjesemarres aktiv ne mesim duke kontribuar ne menyre active dhe te informuar me diskutime

2.15.6.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Pas perfundimit te mesimit studentet do te jen ne gjendje te:

Moduli i lëndes ka qëllim shqyrtimin e organizimit, financimit, dhe ofrimin e shërbimeve të shëndetit publik dhe shëndetit personal, me theks të veçantë në çështjet kryesore të politikave shëndetësore aktuale dhe të menaxhimit që lidhen me qasjen, cilësinë dhe koston.

Pas përfundimit te mesimit studentet do te jenë ne gjendje te:

Diskutojne mbi menyrat e ndryshme te menaxhimit ne sistemin shendetesor, perparesit dhe dobitë e e menaxhimit të mire sidomos në shendetesi si sistem kompleks dhe forcat kryesore te sistemit shendetesor ne vendin tone;

Spjegojne influenca te ndryshme strukturale ne qasjen, barazine, cilesine e kujdesit shendetesor

Dallojne çka eshte menaxhimi, lidershipi dhe qeverisja

Citojne teorite organizative dhe menaxheriale si dhe shfrytezojne keto teori per analizimin e drejtimeve kryesore te politikave shendetesore dhe ceshtjeve menaxheriale

2.15.6.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ne forme ligjëratave grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), studime te rastit

2.15.6.4 Metodat e vlerësimit: Pjesmarrja obligatore (20%), Puna Grupore dhe prezenmtimi (50%), Provimi Final (30%)

2.15.6.5 Mjetet e konkretizimit/IT:

.**2.15.6.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:**

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	18	20	2	/	60	100

2.15.6.7Literatura:

1. Buchbinder,Sharon B., Shanks, Nancy H. (2012). *Introduction to health care management*. Jones & Bartlett Learning.
2. Waravikova&Tulchinsky: The New Public Health, 3rd Edition, 2014
3. Text: Novick, L.F., Morrow, C.B., & Glen P.M. Public Health Administration: Principles for Population-Based Management, Jones and Bartlett Publishers, Sudbury, Massachusetts, 2008 (referred to as N&M below)
4. Win de Gooijer. Trends in EU Health Care Systems. Springer. Chapter nine. Health Care Reforms
5. F.A.Qosaj and M.K.Berisha. Transition in health and health care in Kosovo. Prishtina 2010.
6. R.H.Blank and Viola Burau. Social Health Insurance Systems in Western Europe
7. Elias Mossialos, Anna Dixon, Jozep Figueras and Joe Kutzin (ed.). Funding Health Care: Options for Europe. Open University Press.
8. Reinhold Gruen & Anne Howarth. Financial Management in Health
9. Hofmarcher, Maria&Rack Herta: Health Care Systems in Transition, “HiT”, 2006
10. Hsiao and Heller. What Macroeconomists Should Know about Health Care Policy.Washington D.C.: International Monetary Fund, 2007
11. Oxford Handbook of Public Health Practice/ edited by David Pencheon, Charles Guest, David Melzer, J.A.Muir Ggray, Oxford University Press 2003

2.15.7. **Emërtimi: KARIESOLOGJIA**

2.15.7.1 Përmbajta:Është kurs që iu mundëson studenteve te hulumtojnë çështjet e shëndetit publik stomatologjik të ndërlidhura me etiologjinë, shpërndarjen, parandalimin, kontrollin dhe faktorët ekonomikë të kariesit dental. Seminari do të ofrojë diskutim për këto çështje të bazuar në materialet nag literatura shkencore dhe hulumtimet e pavarura nga secili student.

Studentët do të përgatisin rishikime dhe raporte për prezantim seminarik. Secili student do të përgatisë një raport përfundimtar me shkrim dhe prezentim gojor për një aspekt te kariesit dhe merr pjese ne diskutim.

2.15.7.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Pas përfundimit të modulit, studenti do të jetë i aftë që të:

■ Shqyrtojë literaturën për kariesin;

■ Përgatisë një bibliografi gjithëpërfshirëse për kariesin;

■ Vlerësojë rrezikun dhe pasojat nga kariesi;

■ Analizojë aspektet ekonomike, shëndetësore dhe shoqërore të lidhura me epidemiologjinë dhe mjekimin e kariesit;

■ Udhëzojë profesionistët shëndetësorë dhe masën publike lidhur me parandalimin, kontrollin dhe mjekimin e kariesit; dhe

■ Dizajnojë dhe përdorë sistemet vështruese për monitorimin e programeve të fluorizimit.

2.15.7.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:

Seminare(40%), Studime rasti (10%), Pune individuale dhe prezentim i studenteve (40%), Mysafire / Instruktore (10%)

2.15.7. 4Metodat e vlerësimit:

Pjesëmarrja e obliguar (20%); Puna në grup dhe prezantime (40%); Final Exam (40%)

2.15.7.5 Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning);

2.15.7.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	18	20	2	/	60	100

2.15.7.7Literatura:

1. Frances Talaska, Marshall Barnett Dunning: A manual of Laboratory and diagnostic tests.
2. Feigin Cherry: Textbook of Pediatric Infectious Diseases.
3. Publikimet e autoreve present

2.15.8. **Emërtimi: EPIDEMIOLOGJIA DHE KONTROLLA E SËMUNDJEVE NGJITËSE**

2.15.8. 1 Përmbajta: Në situatën epidemiologjike globale, pidemiologjia dhe kontrolla e sëmundjeve ngjitëse, zë vend të veçantë në Shëndetin Publik në përgjithësi. Sëmundjet ngjitëse aktuale, rrjedha natyrale e sëmundjeve janë qenësore në aplikimin e masave parandaluese dhe kundërepidemike. Evaluimi i faktorëve të rrezikut që ndikojnë në paraqitjen dhe mbajtjen e sëmundjeve ngjitëse si dhe efektet e sëmundjeve ngjitëse, jo vetëm në shëndetin e individit, por edhe në shoqëri janë thelbi i lëndës. Metoda të ndryshme në grumbullimin e të dhënave, përshkrimi, interpretimi kufizimet, biasi dhe çështjet etike gjatë zbatimit të hulumtimeve në njerëz do jenë pjesë e kursit.

2.15.8.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura:Çasja unike në kontrollën dhe parandalimin e sëmundjeve ngjitëse. Defininimi dhe esenca e studimeve epidemiologjike (përparësitë dhe kufizimet): rast kontroll, cohort, eksperimental, kryqëzuar dhe atë ekologjike. Vlerësimi dhe zgjedhja e drejtë e metodës së hulumtimit për evaluimin e çështjeve të shëndetit publik.Definimi dhe kalkulimi i senzitivitetin, specificitetin dhe vlerat negative dhe positive. Përpilimi, përshkrimi dhe interpretimi i tabelave dhe grafikonet që përdoren për ilustrimin e të dhënave epidemiologjike

Determinoj sëmundjet ngjitëse, epidemiologjinë dhe masat e kontrollës
Spjegoj llojet e sëmundjeve ngjitëse, shpërndarjen dhe dinamikën e tyre, ketë njohuri të lartë për sëmundje ngjitëse të caktuara
Dalloj studimin eksperimental dhe atë observues
Përshkruaj karakteristikat qenësore të studimit eksperimental, kohort, rast-kontrol, ekologjik dhe atë të kryqëzuar në kuptimin e grumbullimit dhe analizës së të dhënave
Identifikoj dhe dizajnon hulumtimet specifike
Diskutoj faktorët përcaktuar se kur duhet cili studim duhet të përdoret
Të jetë në gjendje të diskutojë lidhur me rëndësinë e kualitetit dhe saktësisë së të dhënave të grumbulluara
Të zhvilloj aftësi hulumtuese kundruall epidemive të caktuara të sëmundjeve ngjitëse
Të zhvilloj aftësitë lidhur me zbatimin e masave parandaluese dhe kundërepidemike
Zhvilloj mendimin kritik lidhur me situatën epidemiologjike mbështetur në të dhënat aktuale
Të jetë në gjendje të gjykoj momentin e duhur për veprim të shpejtë parandalues dhe kundërepidemik
Të jetë në gjendje të identifikoj sëmundjet ngjitëse të klasifikuara sit ë rrezikshme dhe arsyet
Të dijë sëmundjet ngjitëse që mund të paraqiten në situata emergjente
Të njoh parimet themelore të etikës gjatë hulumtimit të sëmundjeve ngjitëse.

2.15.8.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Ligjërata (25%), Studim rasti (20%), Prezentimi nga ana e studentit (30%), Mysafirët / Instruktorët (25%)

2.15.8.4 Metodat e vlerësimit: Studim rasti 30%, Seminar 30%
Vijimi i rregullt 10%, Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.8.5 Mjetet e konkretizimit/IT:
LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.8.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	4	15	1	-	35	75

2.15.8.7Literatura

Dedushaj I. Humolli I. Epidemiologjia e sëmundjeve ngjitëse, Fakulteti i Mjekësisë, Universiteti i Prishtinës 2006,
Aschengrau A. Seage G. Essentials of Epidemiology in Public Health, second edition, Harvard School of Public Health 2008,
Ropac D at all. Epidemiology of Communicable Diseases, Medical Faculty, University of Split, 2003,
Gordis L. Epidemiology, John's Hopkins School of Hygiene and Public Health, 2006,
James Chin. Control of Communicable Diseases manual, 17th edition, American Public Health Association 2000,
Bannister B at all. Infectious Disease, Royal Free Hospital London 2002,
Hennekens Ch at all. Epidemiology in Medicine, 1st edition, 2000
Beaglehole R at all. Basic in Epidemiology, World Health Organization Geneva, 2001
Berkow R at all. TheMerck Manual, 16th edition, 2000

2.15.9.Emërtimi: EPIDEMIOLOGJIA DHE KONTROLLI I SËMUNDJEVE JONGJITËSE

2.15.9.1 Përmbajta: Epidemiologjia dhe kontrolli i sëmundjeve jongjitëse përshkruan metodat epidemiologjike të hulumtimit te sëmundjet më të shpeshta jongjitëse, . sëmundjet koronare të zemrψs, iskemike e trurit si dhe diskutohet ne përgjithesi per kancerin

2.15.9.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Objektivi i këtij moduli është që doktoranti të:

- të njoftohet me epidemiologjike të hulumtimit të sëmundjeve jongjitëse,
- Studentet paraqesin materialet me karakteristikat e ketyre semundjeve neper sesione.
- Ushtrim i rëndësishem eshte pergatitja e propozimit te shkruar per grant per hulumtim sipas deshires ne këtë fushë.
- Të njoh principet bazë të hulumtimit të sëmundjeve kronike kjongjitëse
- Kuptojne dhe dallojne qasjet e ndryshme te problemeve në epidemiologjinë e sëmundjeve kronike jngjitëse.
- Diskutojne problemet madhore në epidemiologjinë se sëmundjeve jongjitëse kronike
- Kuptojne epidemiologjine e semundjeve me te zakonshme kronike, terminologjine e përdorur, shkaqet kryesore;
- Zhvillojne shkathtesite per implementim te niveleve te prevences dhe te hulumtimit te semundjeve konike;
- Promovojne te kuptuarit e qasjeve efektive per masat e prevences primare dhe sekondare te ketyre semundjeve
- Kuptojne se si zhvillohen projektet kerkimore ne epidemiologji dhe si financohen

2.15.9.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:Mësimi do të jetë i rregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), dhe në kuadët ushtrimeve ose punës praktike do të organizohen vizita nëpër reparte për identifikim të interaksioneve të mundhsme

2.15.9.4 Metodat e vlerësimit: Projekti shkencor: 30%, Seminar 30%,
Vijimi i rregullt 10%, Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.9.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.9.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	4	15	1	-	35	75

2.15.9.7Literatura

Ramadani N. Epidemiologjia Moderne. Shkolla Kosovare e Shëndetësisë Publike, Prishtinë, 2005.
Ramadani N. Shëndetësia Publike & Etika. Shkolla Kosovare e Shëndetësisë Publike, Prishtinë, 2005.
Bhopal R. Concepts of Epidemiology.OUP. 2002.
Kuh D., Yoav B.SS Chronic Disease Epidemiology, Oxford, 2004.

2.15.10. Emërtimi: PRINCIPET DHE PRAKTIKAT E DIAGNOSTIKIMIT TE SEMUNDJEVE NGJITESE

2.15.10.1 Përmbajta:

Praktikat e diagnostikimit te sëmundjeve ngjitese ka per qellim qe studentet e lemive te Shendetit Publik ti njohtoj me njohurit bazike për semundjet ngjitëse , shkakataret etiologjik te tyre , klasifikimin e

semundjeve bazuar ne shkakteret bakterial , fungal, vira dhe nga parazitet, patologjinë, procedurat bazike dhe moderne diagnostike dhe aspektet bashkohore te mjekimit te tyre .
Vend me rendësi ne modul do ti ipet diagnozes etiologjike mikrobiologjike dhe procedurave te nevojshme diagnostike duke filluar nga mostrimi , transporti, ruajtja , perpunimi , inokulimi duke perdorur i metodave standarde dhe moderne diagnostike . Studentet do te njohtohen edhe per impaktet e semundjeve ngjitëse ne shendetin publik me fokus te veçantë ne identifikimin e faktoreve te rrezikut dhe lidhëshmeria e tyre me shfaqjen e semundjeve ngjitëse Në përfundim të kursit jepen koordinatat për menaxhimin efikas të këtyre infeksioneve dhe sigurisë së pacientëve dhe popullates .

2.15.10.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

- Kandidatëve të doktoratës t'ua sigurojë bërthamën e njohurive për rolin dhe përgjegjësitë e tyre në njohjen dhe dallimin e semundjeve ngjitëse dhe identifikimin e shkaktarëve te tyre si dhe parandalimin e perhapjes se tyre
- Kuptimi i principeve dhe praktikave te sterilizimit dhe dezinfektimit dhe diagnostikimit te semundjeve ngjitëse dhe përvetësimi i metodave moderne të diagnozës së hershme të këtyre semundjeve
- Identifikimi i faktorëve të rrezikut me ndikim ne shendetesi publike
- Njohjen dhe veçimin e semundjeve ngjitëse nga semundjet tjera.
- Njohuri te mjaftueshme per patologjine e semundjeve ngjitëse, diagnozen mikrobiologjike respektivisht virale, parazitologjike,fungale ose atipike , epidemiologjinë e tyre dhe aplikimin e njohurive te fituara ne mjekimin, parandalimin dhe kontrollin e semundjeve ngjitëse te shkaktuara nga mikrorganizmat .
- Te ketë njohuri per klasifikimin e semundjeve ngjitëse duke u bazuar ne diagnozë etiologjike dhe te bejë dallimin midis semundjeve ngjitëse me etiologji bakterore parazitare,virale, fungale dhe atipike.
- Te ketë njohuri mbi simptomatologjinë klinike sidomos lidhëshmerinë me diagostikimin mikrobiologjik, pastaj imunitetin dhe fenomenet imunologjike qe kanë ndihmojnë ne spjegimin e patogjenezes dhe diagnozes laboratorike.
- Te ketë njohuri mbi shkaktarët etiologjik , perdorimin e metodave mikrobiologjike diagnostike ne izolimin dhe identifikimin e baktereve , myshqeve , viruseve,dhe paraziteve ,raportimin e ekzaminimeve laboratorike mikrobiologjike dhe interpretimin e drejtë te rezultateve.
- Te ketë njohuri per grumbullimin e të dhenave, raportimin e tyre dhe identifikimin e faktorëve te riskut dhe te përpilojnë planin për menaxhimin e semundjeve ngjitëse në nivel multidisiplinar me masat parandaluese kundrejt rrezikut të identifikuar për infeksione ne komunitet por edhe mjedise spitalor.

2.15.10.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:

Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), dhe në kuadët ushtrimeve ose punës praktike do të organizohet puna laboratorike ne kuader te laboratoreve te Departamentit te Mikrobiologjisë ne IKSHPK

2.15.10.4 Metodat e vlerësimit: Projekti shkencor: 20%, Seminar 20%, Puna praktike 10%,
Vijimi i rregullt 20%, Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.10. 5 Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.10.6Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime/Studim rasti	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	18	20	2	/	60	100

2.14.8. Literatura:

1. Principles and practice of Clinical Bacteriology :Stephen H Gillesple, Royal Free Hospital, School of Medicine UK 2006
2. Manell, Douglas, and Bennett's Principles and Practice of Infectious Diseases. 7th ed. Philadelphia, PA: Churchill Livingstone; 2010. p. 2531-2538
3. 3.Patrick R. Murray, Ken S. Rosenthal. Medical Microbiology, 8th edition, Elsevier, 2015
4. .Karen C. Carroll , Janet Butel , Stephen Morse. Jawetz Melnick & Adelbergs Medical Microbiology, 27th edition, Lange, 2015
5. Greenwood D., Slack R.B. and Peutherer J.F. Medical Microbiology, 16th ed, 2002,Churchil Livingstone, Seksioni IV
6. Gilligan P., Smiley N., Shapiro D. Cases in Medical Microbiology and Infectious Diseases, 3rd ed., ASM Press, Washington D.C., 2003
7. Tamburi A.,Byku B.,Fuga L.,Andoni R.,Jacaj Z.Mikrobiologjia Mjeksore, shblu,2002, Tiran, III - 1-4
8. Fields B. et al. Fields virology, 3rd edition, Lippincot – Raven, 1996
9. Presecki V. Virologija, MENA, Zagreb, 2002
10. Richter B. Medicinska Parazitologija, MENA, 2003, Zagreb
11. Gj.Mulliqi-Osmani, L.Raka. Mostrimi në mikrobiologjinë klinike, Prishtinë, 2013

2.15.11 Emërtimi: PARAQITJA DHE RIPARAQITJA E SËMUNDJEVE INFEKTIVE

2.15.11.1 Përmbajta: Ky kurs përfshin problematikën e mikroorganizmave dhe qasjet e ndryshme ndaj këtyre problematikave duke filluar nga imunizimi dhe mbikëqyrja e deri të luftimi i variablave shoqërore të cilat ofrojnë hapësirën në të cilat këto epidemi lindin dhe lulëzojnë. Të përfshira do të jenë infeksionet e shkaktuara me qëllim (bioterrorizmi) si dhe zgjidhjet kontraverze dhe te pjesshëm të rrezatimit të ushqimit

2.15.11.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Me përfundimin e kursit, studentët do te jenë të aftë të:
Kjo lende seminarike ka dy objektiva: të njoftojë studentët me konceptet kryesore lidhur me paraqitjen dhe riparaqitjen e sëmundjeve infektive dhe të përcjellë për studentët marrëdhëniet midis kërkimit bazë- kërkimet biomjekësore dhe përmirësimin e shëndetit publik.
Identifikojnë qasjet e ndryshme për të kontrolluar infeksionet e shfaqura;
Kuptojnë potencialin e mikroorganizmave specifik;
Përshkruajnë variablet e rëndësishme shoqërore dhe qasjet për zvogëlimin e tyre

2.15.11.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Mësimi do të jetë i rregullt, do të organizohen: punë seminarike në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), dhe në kuadër te ushtrimeve ose punës praktike do të organizohen vizita nëpër njësi relevante.

2.15.11.4 Metodat e vlerësimit: Projekt shkencor 30%, Seminare 30%, Vijimi i rregullt 10%, Testi vlerësues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.11.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.11.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	10	20	2	7	61	100

2.15.11.7Literatura

- Dedushaj I.: Epidemiologjia Parimet dhe praktika, botimi i parë, Universiteti i Prishtinës, Prishtinë, 1997.
- Ramadani N. Epidemiologjia Moderne. Shkolla Kosovare e Shëndetësisë Publike, Prishtinë, 2005.
- Dedushaj I, Humolli I**.:** Epidemiologjia speciale e sëmundjeve ngjitëse, Universiteti i Prishtinës, Fakulteti i Mjekësisë, Prishtinë, 2005.
- Eltari E.: Sëmundjet Infektive, Botimet Toena, Tiranë, Dhjetor 2005.
- Morens, D. M., G. K. Folkers, and A. S. Fauci. 2004. The Challenge of Emerging and Re-emerging Infectious Diseases. *Nature* 430:242–49.
- Morse, S. S. 1995. Factors in the Emergence of Infectious Diseases. *Emerging Infectious Diseases* 1:7–15.
- Taylor L. H., S. M. Latham, and M. E. Woolhouse. 2001. Risk Factors for Human Disease Emergence. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences* 356:983–89.
- Fauci, A.S. 2001. Infectious Diseases: Considerations for the 21st Century. *Clinical Infectious Diseases*32:675–85.
- WHO. 2004. The World Health Report 2004—Changing History. http://www.who.int/whr/2004/en/. Accessed on September 8, 2005.
- Murphy FA, Nathanson N (eds). New and emerging virus diseases. *Semin Virol* 1994: **5:** 85–187.
- Wilson ME, Levins R, Spielman A (eds). Disease in Evolution. Global Changes and Emergence of Infectious Diseases. Ann NY Acad Sci 1994; 740.

Jernigan, D.B., P. L. Raghunathan, B.P. Bell, et al. 2002. Investigation of Bioterrorism-Related Anthrax, United States, 2001: Epidemiologic Findings. *Emerging Infectious Diseases* 8:1019–28

2.15.12Emërtimi: MBIKQYRJA DHE RAPORTIMI I SËMUNDJEVE

2.15.12.1 Përmbajta: Ne kete modul studentet njoftohen me ceshtjet aktuale ne shendetesi publike permes leximit dhe percjelljes se raporteve javore, analizes dhe diskutimit te raporteve javore te mortalitetit dhe morbiditetit.

2.15.12.2. Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Pas perfundimit te modulit studentet do te jen ne gjendje te:

- Familjarizohen me topikat aktual me rendeis te shendetesise publike
- Kuptojne metodat e shfrytezuara ne shendetesi publike dhe kufizimet e tyre
- Kene parasysh kufizimet ne raportet e shendetesise publike permes komenteve te recenzueseve te tyre
- Zhvillojne shkathtesi per rishikim kolegial, prezentim publik, dialog me kolege, kerkim te literatures shtese perkatese dhe relevancen e shfrytezimit te saj
- Kuptojne madhesine, rrezikshmerine, seriozitetin dhe shperndarjen e problemeve me interes te shendetesise publike
- Diskutojne per rendesine e sistemit te mbikqyrjes se semundjev ngjitese dhe shenjave te hershme te lajmerimit per semundjet ngjitse specifike
- Interpretojne te dhenat e grumbulluara, tabelat dhe grafikonet
- Diskutojne rendesine e cilesise dhe saktesise se te dhenave te grumbuluara

Zhvillojne mendimin kritik per situaten epidemiologjike bazuar ne te dhenat aktuale
2.15.12.3. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Ligjerata (25%), Studime rasti (20%), Prezentim i studenteve (30%), Mysafir / Instruktor (25%)
2.15.12.4. Metodat e vlerësimit: Pjesemarrja e obligueshme (30%), Pune grupore dhe prezentim (45%) 3. Provimi perfundimtar (25%)
2.15.12.5. Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.
2.15.12.6. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	27	10	3	10	50	100

2.15.12.7. Literatura

WHO, Global health security, Epidemic alert and response, Technical review on monitoring and evaluation protocol for communicable disease surveillance and response systems
David L. Heymann and Guénaël R. Rodier ,
Global Surveillance of Communicable Diseases
World Health Organization, Geneva, Switzerland
The Global Fund Tuberculosis, HIV/AIDS and Malaria, Monitoring and Evaluation Toolkit ,
The Global Fund Tuberculosis, HIV/AIDS and Malaria, Third Edition January 2009, Monitoring and Evaluation Systems Strengthening Tool, January 2007
Hennekens Ch at all. Epidemiology in Medicine, 1st edition, 2000
Beaglehole R at all. Basic in Epidemiology, World Health Organization Geneva, 2001
Aschengrau A. Seage G. Essentials of Epidemiology in Public Health, second edition, Harvard School of Public Health 2008,
Ropac D at all. Epidemiology of Communicable Diseases, Medical Faculty, University of Split, 2003,
Gordis L. Epidemiology, John's Hopkins School of Hygiene and Public Health, 2006,
James Chin. Control of Communicable Diseases manual, 17th edition, American Public Health Association 2000,
Bannister B at all. Infectious Disease, Royal Free Hospital London 2002,
Berkow R at all. TheMerck Manual**,** 16th edition**,** 2000
Pavignani E. Colombo A. Analysing Distrupted Health Sectors" World Health Organization Geneva 2009
Dedushaj I. Humolli I. Epidemiology of the Communicable Diseases, Medical Faculty, University of Prishtina 2006

2.15.13.Emërtimi: EPIDEMIOLOGJIA E SEMUNDJEVE ORALE KRONIKE DHE INFEKTIVE
2.15.13.1 Përmbajta: Ky modul përshkruan shpërndarjen dhe përcaktuesit e sëmundjeve kronike dhe infektive orale. Konceptet themelore epidemiologjike do të aplikohen te sëmundjet orale në kuptim të prevalencës, shkakut, rrezikut, diagnozës, mjekimit, prognozës, parandalimit dhe çështjeve hulumtuese. Strategjitë epidemiologjike orale do të zhvillohen për sistemet e vrojtimit në monitorimin e shëndetit oral.
2.15.13.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Pas përfundimit të modulit, studenti do të jetë i aftë që të:
■ Ofrojë pamje të përgjithshme epidemiologjike të sëmundjeve, sindromave dhe çrregullimeve orale;
■ Kryejë një analizë kritike të literaturës shkencore;
■ Dizajnojë dhe përdorë një sistem vrojtimi në monitorimin e shëndetit oral;

■ Aplikojë analizë të vendimmarrjes klinike për vendosjen e diagnozës, mjekimin, parandalimin dhe prognozën e sëmundjeve orale; dhe
■ Kryejë sesione trajnuese dhe kalibruese për mbledhjen e të dhënave.

2.15.13.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Mësimi do të jetë i rregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), Ligjerata (10%),Studime rasti (40%), Pune individuale dhe prezentime te studenteve (40%), Mysafir / Instruktor (10%)

2.15.13.4 Metodat e vlerësimit: Pjesemarrja e obliguar (30%), Puna grupore dhe prezentimi (45%), 3. Provimi perfundimtar (25%)

2.15.13.5 Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.13.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	18	40	2	10	30	100

2.15.13. 7 Literatura

Noncommunicable Diseases Report, World Health Organization, Geneva, Switzerland

Hennekens Ch at all. Epidemiology in Medicine, 1st edition, 2000

Beaglehole R at all. Basic in Epidemiology, World Health Organization Geneva, 2001

Aschengrau A. Seage G. Essentials of Epidemiology in Public Health, second edition, Harvard School of Public Health 2008,

Ropac D at all. Epidemiology of Communicable Diseases, Medical Faculty, University of Split, 2003,

Gordis L. Epidemiology, John's Hopkins School of Hygiene and Public Health, 2006,

James Chin. Control of Communicable Diseases manual, 17th edition, American Public Health Association 2000,

Bannister B at all. Infectious Disease, Royal Free Hospital London 2002,

Berkow R at all. TheMerck Manual**,** 16th edition**,** 2000

Pavignani E. Colombo A. Analysing Distrupted Health Sectors" World Health Organization Geneva 2009

Dedushaj I. Humolli I. Epidemiology of the Communicable Diseases, Medical Faculty, University of Prishtina 2006,

2.15.13. Emërtimi: Menaxhimi i situatave emergjente në fatkeqësitë

2.15.13.1 Përmbajta: Vlerësimi fillestar i situatës; lloji i fatkeqësisë

Planifikimi i rehabilitimit të situatës; Strehimi – varesisht nga specifikat e situates emergjente. Shëndeti mjedisor, shëndeti riprodhues, shëndeti mendor.Kërcënimet Epidemiologjike në situata emergjente. Uji-sanitacioni- standardet Minimale sipas UNHCR,SPHERE,OBSH,

Nutricioni në situata të fatkeqësive, Shërbimet shëndetësore dhe triazhimi sipas prioriteteve dhe grup moshave. Çështjet etike: çështjet gjinore, fëmijtë, të moshuarit. Koordinimi, komunikimi dhebashkëpunimi ndërmjet agjencive në situate emergjente/fatkeqësi

2.15.13.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Objektivi i këtij moduli është që doktoranti të pajiset me snjohuri dhe praktika bazike për rastet e situatave emergjente të krijuara nga ndonjë fatkeqësi. Fokusi do të përqëndrohet në ruajtjen dhe riparimin e shëndetit dhe rikëthimi në gjendjen normale. Reagimet e shpejta, triazhimet dhe qasja e parë është e një rëndësije të vecantë dhe doktoranti do të përgaditet që

ti zbatoj në situata të tilla, duke u bazuar në standardet e UNHCR, OBSH, SPHERE të specifikuara për reagime në situate të tilla.Të njohtohet me principet e menaxhimit te situatave të jashtëzakonëshme si dhe reagimet emerxhente ne kuptim të organizimit, planifikimit, triazhimit dhe kujdesit shëndetësor për popullatat e goditura.Studenti të paiset me njohuri bazike per metodat intervente në situata emergjente sipas guidave te OBSH,UNHCR,SPHERE dhe si të ofroj dijen dhe pervojën në punën ekipore. Obligimet: studenti do të përgadis studim rasti. sipas nje scenario te percaktuar nga profesori

2.15.13.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), duke inskenuar "case study" dhe scenario te reagimeve

2.15.13.4 Metodat e vlerësimit: Projekti shkencor: 30%, Seminar 30%, Vijimi i rregullt 10%
Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.13.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.13.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	4	15	1	5	35	75

2.15.13. 7 Literatura

Risk reduction and emergency preparedness guidelines/WHO
SPHERE; Minimum standards in emergency situations/OXFAM
UNHCR; Management of Emergency Situations
Barber, B. (1997). Feeding refugees or war?
Brody, E. (1970). The mental health and well-being of refugees: Issues and directions.
Carlson, E. B. & Rosser-Hogan, R. (1991).Trauma experiences, posttraumatic stress, dissociation, and depression in Cambodian
D'Souza, F. (1981). Who is a refugee? Definitions and assistance. International Disaster

2.15.14. Emërtimi: KONTROLLI I INFEKSIONEVE

2.15.14.1 Përmbajta: Ky kurs përmban të dhënat mbi parimet e parandalimit dhe kontrollit të infeksioneve nozokomiale, aspektet moderne diagnostike të tyre, infeksionet kyçe nozokomiale me faktorët më të shpeshtë etiologjik. Kursi identifikon edhe vatrat kryesore të infeksioneve nozokomiale tok me grupet e veçanta të rrezikuara të pacientëve. Një vend me rëndësi i është dhënë edhe shfaqjes së infeksioneve të bashkëshoqëruara nga procedurat diagnostike dhe terapeutike, mbrojtjes së puntorëve shëndetësor dhe aspekteve mjedisore që ndërlidhen me infeksione nozokomiale. Në përfundim të kursit jepen koordinatat për menaxhimin efikas të këtyre infeksioneve dhe sigurisë së pacientëve.

2.15.14.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Qëllimi i këtij moduli është që Kandidatëve të doktoratës t'ua siguroj bërthamën e njohurive për rolin dhe përgjegjësitë e tyre në parandalimin dhe kontrollin e infeksioneve që shfaqen si rrjedhojë e kujdesit mjekësor.

- Kuptimi i parimeve të epidemiologjisë së infeksioneve nozokomiale dhe përvetësimi i metodave moderne të diagnozës së hershme të këtyre infeksioneve
- Identifikimi i faktorve të rrezikut dhe departamenteve më të prekura nga këto infeksione

Përmes këtij moduli kandidatët do të:

- përshkruajn veçoritë dalluese të grupeve specifike të pacientëve me vulnerabilitetin shoqërues
- zvoglojnë mundësinë e bartjes së infeksioneve nozokomiale gjatë aplikimit të procedurave diagnostiko-terapeutike
- krijojnë mozaikun e plotë të faktorëve ndërlidhës në trekëndshin epidemiologjik strehues, mikroorganizëm dhe mjedis
- përpilojnë planin për menaxhimin e infeksioneve në nivel multidisiplinar me masat parandaluese kundrejt rrezikut të identifikuar për infeksione.

2.15.14.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), dhe në kuadët ushtrimeve ose punës praktike do të organizohen vizita nëpër reparte për identifikim të interaksioneve të mundshme

2.15.14.4 Metodat e vlerësimit: Projekti shkencor: 30%, Seminar 30%, Vijimi i rregullt 10%
Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.14.5 Mjetet e konkretizimit/IT:
LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.14.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	5	15	1	10	25	75

2.15.14. 7 Literatura

IFIC Basic concepts of infection control, 2nd edition, UK, 2011
Mayhall CG, Hospital epidemiology and infection control. 4th ed., Baltimore, Williams & Wilkins, 2011.
Bennet JV and Brachman PS: Jarwis' Hospital Infections, 5th ed., Philadephia, LWW, 2013
R.. Carrico, L. Adam, K. Aureden and L. Fauerbach. APIC Text of infection Control and Epidemiology, 3rd edition, Washington 2009.
Hospital Infection Prevention: Principles & Practices, 2013, Chand Wattal and Nancy Khardori,
Healthcare Associated Infections: A Case-based Approach to Diagnosis and Management (Oxford American Infectious..., 2013, Stephen G. Weber and Cassandra Salgado,
2015, CBIC Exam Team2011, Kathleen Motacki and Neeta Bahal O'Mara
Wachter D. Understanding patient safety, 2007
L.Raka, D.Pittet, B.Allegranzi, G.V. Knippenberg.Higjiena e duarve ne kujdesin shendetesor, Prishtine, 2010

2.15.15.Emërtimi: LEGJISLACIONI NDËRKOMBËTAR MJEDISOR-LNM

2.15.15.1 Përmbajta: Ky modul ofron qasje bashkëkohore ndaj temave kryesore të drejtës ndërkombëtare mjedisore, duke prezantuar burimet e saj dhe parimet themelore, proceset ligjvënëse, aktorët kryesorë, zbatimin dhe përputhshmërinë e procedurave që janë të nevojshme për të kuptuar përmbajtjen e marrëveshjeve shumëpalëshe për mjedisin. Inkorporimi i legjislacionit nderkombetar mjedisor ne politikberjen globale ku politikat mjedisore kanë rol ne zhvillimin ekonomik dhe cilësine e jetës si dhe përparimin e shëndetit publik.

2.15.15.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Objektivi i këtij moduli është që doktoranti të pajiset me njohuri dhe praktika bazike për interpretimin e konventave dhe akteve legjislative mjedisore me ndikim

ne shendetin global duke specifikuar problemet globale mjedisore ,rajonale dhe nacionale. Si te dizajnohen dhe aplikohen ne praktike keto ligje. Studenti të paiset me njohuri bazike për legjislacionin ndërkombëtar për mjedisin, respektivisht studenti i doktoratës do të njohtohet me njënumërtëregjimeveformalendërkombëtare, duke përfshirëProtokollin e Montrealit përozonin e holluar, Konventën e ARHAUS-it, Ndryshimet Klimatike(Protokolline Kiotos), Protokolin e Ujit etj.
Të identifikojë mekanizmat dhe teknikat e vendosura për të siguruar përputhjen me detyrimet ndërkombëtare mjedisore.
Të identifikojë parimet kryesore dhe konceptet e reja të së drejtës ndërkombëtare mjedisore
2.15.15.3Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminarike në grupe të vogla dhe improvizime ne forme te tryezave dhe debateve
2.15.15.4Metodat e vlerësimit: Projekti shkencor: 30%, Seminar 30%, Vijimi i rregullt 10%
Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%
2.15.15.5Mjetet e konretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.
2.15.15.6Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	18	15	2	10	55	100

2.15.15.7. Literatura
1. Global Environment and International Law; K3585 .D54 2003 (5th Stacks)
2.Principles of International Environmental Law, K3585 .S265 2003
3. Review of European Community & International Environmental Law KJE6242 A13 R48
4. Oxford textbook of Public Health ;third edition; Vol 1/The Scope-Enviroment

2.15.16.Emërtimi: SIGURIA E USHQIMIT
2.15.16.1 Përmbajta: Siguria e ushqimit është kërkesë immediate e bazuar në standarde ndërkombëtare të përmbledhura në Codex alimentarius i formuar në vitin 1961 nga FAO dhe ka për qëllimn mbrojtjen e konsumatorëve dhe sigurinë e praktikës së drejtë në tregtinë ndërkombëtare me ushqim. Prodhimi i ushqimit, ruajtja,shitja, eksporti dhe transporti kanë imponuar nevojën e vendosjesë së standardeve botërore për të gjitha shtetet.Brenga për kualitetin higjienik dhe nutritiv të ushqimit përfshirë normat mikrobiologjike, aditivet, pesticidet, ndotësit, metodat e mostrimit dhe analizat e riskut.
2.15.16.2Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Objektivi kryesor është njohtimi me masat kryesore higjienike të sigurisë së ushqimit gjatë proceseve të prodhimit, përpunimit, , përgatitjes distribuimit dhe ruajtjes së ushqimit me qëllim të parandalimit të sëmundjeve që përhapen me ushqim të kontaminuar nga agjensët me origjinës bakteriale, virale, parazitare, kimikatet dhe rrezatimin RA. Studentët do të njohin principet bazë të analizave të rrezikut dhe pikave kritike të kontrollit (HACCP).
Të njohin qasjen sistemike preventive të sigurimit të ushqimit nga rreziqet biologjike,kimike dhe fizikale.
Të njohin masat e sigurimit të rregullsisë shëndetësore të ushqimit.
Të njohin metodat moderne të inspektimit të ushqimit të bazuara në të arriturat shkencore në sistemin e sigurisë së ushqimit.Të njohin veprimet që duhet zbatuar për të eliminuar rreziqet potenciale shëndetësore.
Të njohin shkaktarët më të shpeshtë të helmimit me ushqim.

Të njohin pesë kriteret kyqe të higjienës së ushqimit sipas OBSH.
2.15.16.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: pune praktikeMësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning).
2.15.16.4 Metodat e vlerësimit: Projekti shkencor: 30%, Seminar30%, Vijimi i rregullt 10%
Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%
2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.
2.14.7. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	18	20	2	10	50	100

2.14.8. Literatura

Eastwood, M. (1997) . Principles of Human Nutrition . Chapman &Hall .
Fox, A. B., Cameron G. A. (1995) .Food science, Nutrition & Health. Sixth Edition .Arnold .
Hersom, A.C. and Holland, E.D. (2000).Canned Foods Thermal Processing and Microbiology, 9th Edition.Churchill Livingstone, Edinburgh
Tannenbaum, S. R . (Ed.) (2005) . Nutritional and Safety Aspect of food processing . Marcel Dekker

2.15.17. **Emërtimi: POLITIKA E SHENDETIT ORAL DHE MPLAKJA**
2.15.17.1 Përmbajta: Me kalimin e kohës popullata është duke u plakur më shumë, duke shtuar numrin e të pensionuarve. Kjo kërkon një përqendrim të vëmendjes në atë se si ndryshimi i strukturës moshore mund të ndikojë në epidemiologjinë e sëmundjeve orale, nevojave dhe kërkesave për shërbime stomatologjike, çështjet për kuadrin profesional stomatologjik dhe organizimi dhe financimi i shërbimit të kujdesit shëndetësor stomatologjik.
2.15.17.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Pas përfundimit të modulit, studenti do të jetë i aftë që të:
■ Zhvillojë dhe vlerësojë politikën publike për sëmundjet orale;
■ Promovojë legjislacionin shtetëror që krijon rregullat ligjore për promovimin dhe mbrojtjen e shëndetit oral;
■ Ofrojë një përmbledhje të ndryshimeve strukturore në popullatë;
■ Konsiderojë implikimet strukturale për fuqinë punëtore të nevojshme për kujdesin stomatologjik
Ekzaminojë strategjitë alternative për burimet organizative dhe financiare në ofrimin e kujdesit shëndetësor stomatologjik për popullatën e moshuar; dhe
■ Përcaktojë faktorët lehtësues që rrisin qasjen në kujdesin stomatologjik të popullatës së moshuar
2.15.17.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning),Ligjerata (40%), Studime rasti (10%), Pune individuale dhe prezentime te studenteve (40%), Mysafir / Instruktor (10%)
2.15.17.4 Metodat e vlerësimit Pjesemarrje e obliguar (30%), Pune grupore dhe prezentime (30%)
Provim perfundimtar (40%)

2.15.17.5. Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.17.6. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	22	15	3	10	40	100

2.15.17.7. Literatura

Ageing and Later life in Malta.2015.Marvin Formosa
Concepts in dental Public Health – Jill Mason
Jong's community dental health.George M. Gluck, Warren M. Morganstein
Dentistry dental practice and the community. Burt, Brian A.

2.15.18.EmërtimiDETERMINANTAT E SHENDETIT, STRATEGJITE DHE SISTEMET SHENDETESORE

2.15.18.1 Përmbajta: Ky modul fillon me historikun, organizimin e mbrojtjes shendetesore dhe financimin, si dhe rregullimin e sherbimeve shendetesore ne Kosove. Theks i vecante i kushtohet: Faktoretve social dhe te sjelljes qe ndikojne ne shendet, pabarazite e shendetit dhe sherbimeve shendetesore, planifikimin, principet themelore te organizimit te mbrojtjes shendetesore si qasja, barazia, cilesia, promovimi shendetesor dhe parandalimi;
Shendeti i popullates dhe sistemi shendetesor, performanca e sistemit shendetesor, analiza krahasuese e saj dhe reformat. Ekonomika e shendetit global, ndikimi mikro dhe makro ekonomik i investimeve ne shendetesi

2.15.18.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Pas perfundimit te modulit studenti do te jete ne gjendje te:

- Kuptoj definimin dhe masat e shendetit te populates dhe sistemit shendetesor, lidh trendet ne shendeteis me ndryshimet historikene kushtet socialo ekonomike;
- Dalloje ndikimet e ndryshme kulturore ne percepcionin e shendetit dhe semundjes, qasjen ne sherbme shendetesore, shfrytezim te tyre dhe rezultate
- Dalloje priritetet ne strategjite nacionale shendetesore me rishikim tranzverzal per ceshtje kyce,

Din konceptet dhe teorite e lidhura me planifikim, evaluim, financim, organizim te sistemit shendetesor. Identifikon komponentet kryesore strukturore, financiare dhe organizative te sistemit shendetesor qe lidhen me qasjen, barazine dhe cilesine e kujdesit.

2.15.18.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), dhe në kuadët ushtrimeve ose punës praktike do të organizohen vizita nëpër reparte për identifikim të interaksioneve të mundshme.

2.15.18.4 Metodat e vlerësimit: Pjesemarrja e obliguar (20%), Puna grupore dhe prezentimi (50%) Provimi perfundimtar (30%)

2.15.18.5. Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.18.6. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	5	15	1	10	25	75

2.15.18.7Literatura

1. F.A.Qosaj and M.K.Berisha. Transition in health and health care in Kosovo. Prishtina 2010.
2. Waravikova&Tulchinsky: The New Public Health, 3rd Edition, 2014
3. R.H.Blank and Viola Burau. Social Health Insurance Systems in Western Europe
4. Elias Mossialos, Anna Dixon, Jozep Figueras and Joe Kutzin (ed.). Funding Health Care: Options for Europe. Open University Press.
5. Reinhold Gruen & Anne Howarth. Financial Management in Health
6. Win de Gooijer. Trends in EU Health Care Systems. Springer. Chapter nine. Health Care Reforms.
7. Th.H.Tulchinsky, E.A. Varonikone. The New Public Health. Second Edition.
8. Hofmarcher, Maria&Rack Herta: Health Care Systems in Transition, "HiT", 2006
9. Hsiao and Heller. What Macroeconomists Should Know about Health Care Policy.Washington D.C.: International Monetary Fund, 2007.
10. Yasar A. Ozcan. Health Care Benchmarking and Performance.
11. Oxford Handbook of Public Health Practice/ edited by David Pencheon, Charles Guest, David Melzer, J.A.Muir Ggray, Oxford University Press 2003
12. Jennie Naidoo and Jane Wils: "Health promotion"

2.15.19. **Emërtimi: POLITIKAT PUBLIKE DHE ADMINISTRIMI I SHËRBIMIT TË SHËNDETIT ORAL**

2.15.19.1 Përmbajta: Ky modul ofron një qasje sistemike të sistemit të ofrimit të kujdesit të shëndetit oral. Kjo përcakton ndikimin e politikës së shëndetit publik, legjislacionin dhe procedurat rregulluese në mbrojtjen dhe promovimin e shëndetit oral.

Theksi më i madh është vendosur në strukturën, procesin dhe rezultatin e sistemit tonë të ofrimit të kujdesit të shëndetit oral.Shpërndarja efektive e të dhënave për shëndetin oral kërkon një aftësi të komunikimit dhe bashkëpunimit me grupet dhe individët e inkuadruar në organizatat vullnetare shëndetësore.Kjo qasje i vendos në prioritet të lartë burimet e financimit, kuadrin, objektet, teknologjinë stomatologjike, dhe çështjet ligjore.

2.15.19. 2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Pas përfundimit të modulit, studenti do të jetë i aftë që të:

■ Përcaktojë legjislacionin e duhur shëndetësor për promovimin dhe mbrojtjen e shëndetit oral;

■ Zhvillojë një program të ofrimit të kujdesit stomatologjik, Identifikojë besimet, vlerat dhe modelimin kulturor për shëndetin oral;

■ Përshkruajë karakteristikat demografike, gjeografike dhe të statusit shëndetësor të popullatës së studiuar; Vlerësojë burimet njerëzore dhe materiale të disponueshme siç janë: teknologjia, objektet, çështjet ligjore dhe financat për planifikimin e programit;

■ Analizojë aktivitete aktuale të ofruesve të shërbimeve shëndetësore dhe të pacientëve gjatë ofrimit të kujdesit stomatologjik; Analizojë faktorët zhvillues siç janë marketingu, struktura organizative dhe fushëveprimi i shërbimeve stomatologjike; dhe Vlerësojë rezultatet në sistemin e ofrimit të kujdesit stomatologjik në kuptim të cilësisë, kostos dhe qasjes.

2.15.19.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), **Li**gjerata (40%), Studime rasti (10%),

Pune individuale dhe prezentime te studenteve (40%), Mysafir / Instruktor (10%)

2.15.19.4 Metodat e vlerësimit: Pjesemarrja e obliguar (35%), Pune ne grup dhe prezentime (25%)
3. Provim perfundimtar (40%)

2.15.19.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.19.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	4	15	1	10	25	75

2.15.19.7Literatura

IOM (Institute of Medicine) and NRC (National Research Council). 2011. Improving access to oral health care for vulnerable and underserved populations. Washington, DC: The National Academies Press.
Th.H.Tulchinsky, E.A. Varonikone. The New Public Health. Second Edition
Concepts in dental Public Health – Jill Mason
Jong's community dental health.George M. Gluck, Warren M. Morganstein
Dentistry dental practice and the community. Burt, Brian A.
Public Health. Bernard I.Turnock
University Press.
• Reinhold Gruen & Anne Howarth. Financial Management in Health
• Win de Gooijer. Trends in EU Health Care Systems.Springer.Chapter nine.Health Care Reforms.
• Th.H.Tulchinsky, E.A. Varonikone. The New Public Health.Second Edition.
• Hofmarcher, Maria&Rack Herta: Health Care Systems in Transition, "HiT", 2006
• Hsiao and Heller. What Macroeconomists Should Know about Health Care Policy.Washington D.C.: International Monetary Fund, 2007.
• Yasar A. Ozcan. Health Care Benchmarking and Performance.
• Oxford Handbook of Public Health Practice/ edited by David Pencheon, Charles Guest, David Melzer, J.A.Muir Ggray, Oxford University Press 2003
• Jennie Naidoo and Jane Wils: "Health promotion"

2.15.20.Emërtimi: EDUKIMI SHENDETESOR DHE SHKENCAT E SJELLJES

2.15.20.1 Përmbajta: Ky modul shqyrton dobitë e shëndetit, prioritetetdhe përcaktuesit e shëndetit, rregulloret vendoredhe ndërkombëtare të aplikueshme për shëndet,
si dhe burimet dhe mundësitë për edukim shëndetësor dhe shkencat e sjelljes .

2.15.20.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Qëllimi kryesor i këtij moduli është njoftimi i studenteve me principet e mësimit dhe shkencave te sjelljes, teoritë dhe praktikat qe mundësojnë përcaktimin e kornizës për praktikimin e edukimit shëndetësor. Studentet njoftohen me edukimin shëndetësor ne kontekstin e shëndetësisë publike, do te kërkohet qe te ushtrojnë detyra te zakonshme qe kërkohen nga edukatoret shëndetësor sipas standardeve te Bashkimit Evropian dhe njoftohen me kompetencat e specialisteve te edukimit shëndetësor te certifikuar.

Pas përfundimit te modulit studenti do te jete ne gjendje te:

- Analizon problemet e shëndetesise publike duke shfrytezuar qasje sistemike, perfshire kontributin e determinantave te sjelljes shëndetesore;
- Pershkruan rolin e edukimit shendetesor ne kornizen e sistemit te shendetesise publike, metodat e vleresimit te nevojave, metodat e planifikimit efektiv te programeve te edukimit

shendetesor, perfshire edhe zhvillimin e objektivave te programeve, lidhjen e intervenimeve nga edukimi ne objektivat e programit, dhe identifikimin e teknikave te pershtatshme te evaluimit;

- Aplikon teorine e edukimit shendetesor ne planifikimin e programit
- Lexon ne menyre kritike materialet edukative per pershtatshmerine
- Identifikon resurset për sigurimin e materialeve edukativo shëndetësore, përfshire informatat nga Interneti dhe databazat

2.15.20.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Mësimi do të jetë i rregullte, do të organizohen ligjërata grupore, punë seminarike në grupe të vogla, dhe në kuadër te ushtrimeve ose punës praktike do të organizohen vizita nëpër institucione shëndetësore dhe jo shëndetësore qe përgatisin dhe implementojnë programe te edukimit shëndetësor

2.15.20.4 Metodat e vlerësimit: Seminar 30%, Vijimi i rregullt 10%, Testi vlerësues 60%
Gjithsej 100%

2.15.20.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.20.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	22	15	3	10	40	100

2.15.20.7Literatura

Health Promotion" – Jannie Naidoo and Jane Wills
"Promoting Health" – Linda Ewles, Ina Simmnet
"Health education"- Ilir Begoll
"Oxford Text book on public health"
"Healthpromotionissues" – Apollon Gjebrea , 2008
" Health Behavior and Health Education: Theory,
Research, and Practice"Barbara K. Rimer Karen Glanz K. Viswanath

2.15.21.Emërtimi: SEMUNDJET PROFESIONALE DHE PARANDALIMI I LENDIMEVE

2.15.21.1 Përmbajta: Ky modul ofron te kuptuarit e spektrit te gjere te shkaqeve te ndryshme psikosociale, politike, ekonomike dhe konsekuencave ne lendimet, dhe prezenton mjetet per mbikqyrjen dhe parandalimin e lendimeve. Ne kete modul lendimet trajtohen si nje problem madhor i shendetesise publike.

Analizohet lidhja e faktoreve prezent ne komunitet dhe masat efikase drejtuar komunitetit me qellim te parandalimit te ketij problemi.

2.15.21.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Pas perfundimit te modulit studenti do te jete ne gjendje te:

Rendesia socialo mjekesore e lendimeve, konteksti lokal dhe global, roli i shendetesise publike, kujdesit emergjent dhe institucioneve tjera relevante ne kontrollen dhe parandalimin e lendimeve

Nderlidhe karakteristikat e zhvillimeve historike dhe te shoqerise me sigurine dhe parandalimin e lendimeve, pershkruan qendrimet dhe besimet shoqerore per sigurine dhe lendimet

Merr shembuj te lendimeve te qellimta ose te paqellimta dhe aspekteve etike te sigurise

Diskuton rolin e qeverise, vendit te punes, industries dhe shkollave ne mirembajtjen e standardeve te sigurise

Lexon ne menyre kritike artikujt kerkimor ne fushen e lendimeve dhe zhvillon pilot studim per lendimet

Evaluon ndikimin ekonomik te lendimeve dhe katastrofave/emergjencave

Krahason dhe vlereson koston dhe benefitin nga propozimet e ndryshme per zgjidhjen e problemit te lendimeve si dhe startegjite me te pershtatshme per parandalim

2.15.21.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning, Ligjerata (40%), Studime rasti (10%),Pune individuale dhe prezentime te studenteve (40%), Mysafir / Instruktor (10%)

2.15.21.4 Metodat e vlerësimit: Pjesemarrje e obliguar (20%), Pune ne grup dhe prezentime (50%), Provim perfundimtar (30%)

2.15.21.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila

2.15.21.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	18	20	2	10	40	100

2.15.21.7Literatura

A.Qosaj and M.K.Berisha.Transition in health and health care in Kosovo.Prishtina 2010.
• Th.H.Tulchinsky, E.A. Varonikone. The New Public Health.Second Edition.
• Reinhold Gruen & Anne Howarth. Financial Management in Health
• Win de Gooijer. Trends in EU Health Care Systems.Springer.Chapter nine.Health Care Reforms.
• Hofmarcher, Maria&Rack Herta: Health Care Systems in Transition, “HiT”, 2006
• Oxford Handbook of Public Health Practice/ edited by David Pencheon, Charles Guest, David Melzer, J.A.Muir Ggray, Oxford University Press 2003
• Jennie Naidoo and Jane Wils: “Health promotion”

2.15.22. **Emërtimi: HULUMTIMI NË KOMUNITET I SHËNDETIT PUBLIK STOMATOLOGJIK**

2.15.22.1 Përmbajta: Ky modul hulumton njohuritë relevante me sistemin e kujdesit shëndetësor stomatologjik për promovimin dhe mbrojtjen e shëndetit në popullacione, grupe dhe familje. Theks i veçantë i është kushtuar vlerësimit dhe analizës së modeleve shëndetësore, planifikimit të programeve dhe zhvillimit të politikave

2.15.22.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Pas përfundimit të modulit, studenti do të jetë i aftë që të:

■ Vlerësojë dhe monitorojë programet shëndetësore orale për ofrimin e kujdesit shëndetësor stomatologjik për popullacionin;

■ Inkorporojë standardet etike me ndieshmërinë kulturore dhe shoqërore në programet shëndetësore orale;

■ Zhvillojë dizajnet studiuese për implementimin e studimeve që bazohen në popullacion; dhe

■ Përgjigjet në pyetjet hulumtuese për çëështjet e epidemiologjisë orale dhe shërbimeve administrative të shërbimeve shëndetësore.

2.15.22.3. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës:Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), Ligjerata (30%), Studime rasti (20%),
Pune individuale dhe prezentime te studenteve (40%), Mysafir / Instruktor (10%)

2.15.22.4. Metodat e vlerësimit: Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning)

1. Pjesemarrje e obliguar (30%), Pune ne grup dhe prezentime (30%)

3. Provim perfundimtar (40%)

2.15.22.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.22.6. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	18	20	2	20	40	100

2.15.22.7Literatura

"Health Promotion" – Jannie Naidoo and Jane Wills
"Promoting Health" – Linda Ewles, Ina Simmnet
"Health education"- Ilir Begolli
"Oxford Text book on public health"
Healthpromotionissues" – Apollon Gjebrea , 2008
Health Behavior and Health Education: Theory,
Research, and Practice"Barbara K. Rimer Karen Glanz K. Viswanath

2.15.23. **Emërtimi: PROMOVIMI I SHËNDETIT ORAL DHE STOMATOLOGJIA PREVENTIVE**

2.15.23.1 Përmbajta: Ky modul zhvillon teknikat e identifikimit të problemeve dhe planifikimit të strategjive të promovimit të shëndetit për qasjet e parandalimit parësor. Temat e mbuluara në këtë modul do të përfshijnë promovimin e shëndetit, parandalimin dytësor dhe tretësor, informatikën stomatologjike, teknikat e mediumeve masive, psiko-neuro-imunologjia, analiza e sistemeve dhe meta-analiza

2.15.23.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Pas përfundimit të modulit, studenti do të jetë i aftë që të:

■ Përcaktojë problemet shëndetësore në kuptim të vlerave, besimeve kulturore dhe modeleve të shëndetit oral;
■ Themelojë përfundimet e pritura të mësimnxënies;
■ Zgjedhë përmbajtjen në kuptim të informimit, shkathtësive dhe qëndrimeve;
■dizajnojë stratëgjitë mësimore;
■ Analizojë planifikimin, implementimin dhe vleërsimin e promovimit të shëndetit oral; dhe
■ Zhvillojë aftësinë për të komunikuar në mënyrë të efektshme me teknikat e mediumeve masive.

2.15.23.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Ligjerata (30%), Studime rasti (20%)
Pune individuale dhe prezentime te studenteve (40%), Mysafir / Instruktor (10%)

2.15.23.4 Metodat e vlerësimit: Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning)
Pjesemarrje e obliguar (20%), Pune ne grup dhe prezentime (30%)3. Provim perfundimtar (50%)

2.15.23.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.23.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	20	20	20	20	20	100

2.15.23.7Literatura

“Health Promotion” – Jannie Naidoo and Jane Wills
“Promoting Health” – Linda Ewles, Ina Simmnet
“Health education”- Ilir Begolli
“Oxford Text book on public health“
Healthpromotionissues“ – Apollon Gjebrea , 2008
Health Behavior and Health Education: Theory,

2.15.24. Emërtimi: Nutricioni dhe shëndeti publik

2.15.24.1 Përmbajta: Ndryshime të mëdha dietetike kane ndodhur në mbarë globin. Në të kaluaren, nenushqyerja dhe sëmundjet ngjitëse ishin më brengoseset. Ato vazhdojnë të jenë sfidë, mirëpo sot gjithashtu përballemi me një trend të rritjes të sëmundjeve kronike dhe sëmundjeve si pasojë e kequshqyerjes (sëmudjet kardiovaskulare, diabeti, kanceri). Sa më shumë që kuptojmë se si të ushqyerit ndikon në shëndetin tonë, behet me e qartë se duhet bërë ndryshime drastike në dietën tonë.

2.15.24.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura: Qëllimi i këtij kursi është që studentët të zhvillojnë dhe kuptojnë lidhjen midis të ushqyerit të drejtë dhe shëndetit të njeriut.

Të ofroj një pasqyrë të nevojave ushqyese të popullatave të ndryshme.
Të kuptoi nevojat ushqyese të individëve gjatë fazave të ndryshme të jetës
Të shqyrtoj, në mënyrë kritike, se si janë bërë rekomandimet për ushqyeshmëri,
Të vleresoj të dhënat epidemiologjike dhe klinike
Të kuptoj qasjen ndaj të ushqyerit përgjate gjithë fazave të jetës
Të aftësohet për shfrytëzimin e bibliotekës dhe libraritë virtuele për fushën e nutricionit
Të njoh parimet bazë të të ushqyerit
Të dij të vlerësoj udherrefyesit aktuale mbi nutricionin në mënyrë që të ofrohet ushqim optimal për të gjitha grupmoshat
Të dijë të diskutoj trendet e reja në shkencen moderne të nutricionit
Të dij të zhvilloj mënyra dhe metoda të reja për implementimin e rekomandimeve mbi të ushqyerit
T’i kuptoj nevojat fiziologjike të seciles grupmoshë, pastaj t’i percjell me rekomandime të duhura
Të jetë i familjarizuar me çështjet aktuale kërkimore në shëndetësi dhe shkencën e nutricionit

2.15.24.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjës: Mësimi do të jetë i rrregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), duke inskenuar “case study” dhe scenario

2.15.24.4 Metodat e vlerësimit: Projekti shkencor: 30%, Seminar 30%
Vijimi i rregullt 10%, Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.15.24.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.15.24.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
/	20	20	20	20	20	100

2.15.23.7Literatura

Public Health Nutrition, Edited by Michael J. Gibney, Barrie M. Margetts, John M. Kearney and Lenore Arab, 2012

Principles of Nutritional assessment, Rosalind S. Gibson, second edition

Introduction to Human Nutrition, Edited by Michael J. Gibney, Susan Lanham-New, Aedin Cassidy and Haster H. Vorster

Public Health Nutrition (The Nutrition Society Textbook) ëKindle Edition]

Michael J. Gibney (Editor), Barrie M. Margetts (Editor), John M. Kearney (Editor), Lenore Arab (Editor)Be the first to review this item

www. Public health nutrition

2. PERSONELI AKADEMIK

KATEDRAT disponojnë me një numër të konsiderueshëm të mësimdhënësve dhe asistentëve. Në vazhdim i kemi prezantuar kuadrin me thirrje të doktorit të shkencës sipas katedrave:

Katedra e Epidemiologjisë

1. **Prof. dr Isuf Dedushaj (ID)- Shef Katedre**
2. **Prof. Assoc.Dr Naser Ramadani (NR)**
3. **Prof. Assoc.Dr Isme Humolli (IH)**
4. **Prof. Ass.DrSefedin Muçaj (SM)**
5. Ass.**dr.sc** Ariana Kalaveshi (AK)

Katedra e Higjienës/Ekologjisë Humane

1. **Prof. dr Selvete Krasniqi (SK)- Shef Katedre**
2. **Prof. dr Tahire Maloku- Gjergji (TMGJ)**
3. **Prof.Ass.Dr Sabit Bajqinovci (SB)**

Katedra e Mikrobiologjisë Mjekësore

1. **Prof. Dr Gjyle Osmani (GJO))- Shef Katedre**
2. **Prof. Ass.Dr Lul Raka (LR)**

Katedra e Mjekësisë Sociale, Statistikës Mjekësore, Mjekësisë Familjare dhe Mjekësisë së Punës

1. **Prof. Assoc.Dr Merita Berisha (MB**
2. **Prof. Ass.Dr Ilir Begolli (IB))- Shef Katedre**
3. Ass.**dr.sc** Drita Zajmi (DZ)
4. Ass.**dr.sc** Valbona Zhjeqi (VZH)
5. **Prof. Assoc.Dr Xhevat Shkodra (XHSH)**

Katedra e përbashkët e Pedodoncisë, Sëmundjeve të Gojës, Ortodoncisë, Kirurgjisë Maksillofaciale dhe Kirurgjisë Orale

1. **Prof. Assoc.Dr Agim Begzati (AB)- Shef Katedre**
2. **Prof. Assoc.Dr Sami Salihu (SS)**
3. **Prof. Assoc.Dr Metush Disha (MD)**
4. **Prof. Assoc.Dr Milaim Sejdini (MS)**
5. **Prof. Ass.Dr Fatmir Dragidella (FD)**
6. **Prof.Ass.Dr Resmije Ademi (RA)**
7. Ass.**dr.sc.** Feriale Perjuci (FP)

Shtojca nr.1

1. Tempus project, public health in western balkans-improvement in the field of public healthg and development of a one health educational and scientific architecture in western balkan countries
2. Plani I veprimit per te ushqyer 2015-2020
3. Hulumtimi gjithpërfshirës për duhanpirjen në Kosovë, 2015
4. Addresing mentall illness and physical comorbidities in migrsnts and their families , university of illinois at chicago, 2013-2017
5. 2. Crime Congo Hemorrhagic Fever; Modern Approaches to Diagnostics, Epidemiology, Prevention, Therapy and Preparedness - Swedish institute for Infectious Disease control, inserm transfert Sa france 2012-2015
6. 3. Field Epidemiology Training Program MedPIET; ECDC 2012- ongoing
7. 4. Health care workers behavior toward vaccination: Kingston University 2014
8. Njohuritë, Qëndrimet, Praktikat e punëtorëve shëndetësor të Kujdesit Parësor Shëndetësor dhe nënave për ushqyerjen e foshnjave dhe fëmijëve të vegjël
9. Satisfakcioni i pacientëve me kualitetin e shërbimeve në spitalet publike dhe private të Kosovës-tema e PhD
10. Rapid qualitative assessment of RAE regarding HIV/AIDS in Kosovo, 2015
11. Projekti per Hulumtimin e semundjeve kronike sipas STEPs metodologjise se OBSH ne IKSHPK, 2010-2011
12. Hulumtimi per shendetin e personave 65+, 2010
13. Pjesëmarrje në hulumtimin: "Vlerësimi i shërbimeve për zbulimin e kancerit të gjirit dhe qafës së mitrës në Kosovë", Prishtinë, nëntor-dhjetor, 2008 me UNFPA dhe ekspertë ndërkombëtar;
14. Pjesëmarrje në hulumtimin "Vlerësimi i shërbimeve emergjente obstetrike në Kosovë", Prishtinë, tetor-nëntor 2008 me UNFPA dhe ekspertë ndërkombëtar;
15. Pjesëmarrje në hulumtimin "Vlerësimi i cilësisë së shërbimeve shëndetësore në QKUK", Prishtinë, dhjetor 2008;
16. Pjesëmarrje në "Hulumtimi gjithëpërfshirës i duhanpirjes te të rinjtë në Kosovë", në bashkëpunim me CDC, Atlanta, 2004
17. Pjesëmarrje në hulumtimin: "Vlerësimi i cilësisë së shërbimeve spitalore pediatrike në Kosovë", nëntor/dhjetor, 2005, Prishtinë/Trieshtë, IKSHPK, OBSH
18. Vlerësimi i gjendjes nutritive te shtatëzënat dhe fëmijë në Kosovë(2008-2009)
19. Hulumtimi i deficiences jodike te fëmijët e moshës shkollore dhe jodizimi i kripës në Kosovë IKSHPK/UNICEF,(Mars-dhjetor 2007); Udheheqese e projektit
20. Drejt jodizimit universal të kripës në Kosovë (2004-2005)
21. Zhvillim i Sistemit për Kontroll të sigurisë së ushqimit në Kosovë (KSUK), (2004-2006)
22. Projekti kosovarë-zviceran: "Përpunimi i qumështit dhe promovimin e marketingut- PKQZ", (2003 - 2004)
23. Projekti mbi hulumtimin e Plumbit ne gjak, urine tek femijte dhe grate shtatezena dhe mostrat e ambientit ne Mitrovice, (Ministria e Shendetesise /OBSH/ IKSHP/ Universiteti/ Biologjia/Bujqesia//Mars 2002
24. Projekti i kontrollit te gripit te shpendeve dhe pergatitjes per parandalimin e pandemise humane, anetare te ekipit, 2007-2010